SUOMALAINEN KISAPIRTTI

TOINEN VIHKO

TOIMITTANUT

SUOMALAISEN KANSANTANSSIN YSTÄVILLE

ANNI COLLAN

FINSKA LEKSTUGAN

ANDRA HÄFTET

UTARBETAD FÖR

FINSKA FOLKDANSENS VÄNNER

AF

ANNI COLLAN

KUSTANTAJA
YRJÖ WEILIN, HELSINKI.

L

Suomalaisen
Kansantanssin Ystävät ry

91.

Suomalaisen Kansantanssin Ystävät. Helsinki.

SUOMALAINEN KISAPIRTTI

TOINEN VIHKO

TOIMITTANUT

SUOMALAISEN KANSANTANSSIN YSTÄVILLE

ANNI COLLAN

FINSKA LEKSTUGAN

ANDRA HÄFTET

UTARBETAD FÖR

FINSKA FOLKDANSENS VÄNNER

AF

ANNI COLLAN

KUSTANTAJA
YRJÖ WEILIN, HELSINKI

HELSINKI
OSAKEYHTIÖ WEILIN & GÖÖS AKTIEBOLAG
1907

Suomalaisen
Kansantanssi[illegible]vät ry

„Kaikki kansalaiset
Haluavat hartahasti
Että tietoa tilasta
Entisestä etsittäisiin,
Tuosta sitten tuleville
Jälkimuisto jätettäisiin
Miten kansa milloinkin
Ompi ollut aikanansa.“

P. Mansikka.

„I våra dagar leder lättheten i kommunikationerna till att de folkeliga och nationella danserna mer och mer råka i glömska. Man öfvergifver dem för de modärna och internationella danserna, hvilka för resten leda sitt ursprung från de förra, och med tiden, kanske snarare än man tror, skola de nationella danserna helt och hållet hafva försvunnit.“

F. de Ménil, Histoire de la danse à travers les ages.

91.

Kisapirtin pyyntö.

(Karelsk runa, med hvilken man anhåller om lekstuga).

Kansanlaulun muodostelma.

Moderato. Otto K.

mf Pe - re mies, pe - re, pe - re mies, pe - re, pe - re mies pe - re

i - sän - tä, Pe - re nai - nen, pe - re, pe - re nai - nen, pe - re,

pe - re, pe - re *mf*

pe - re nai - nen nai - suk - - - kai - nen, Lu - paat sie tä - tä

tu - po - as, Lai - naat sie tä - tä lat - ti - a - tas,

Meil - le leik - ki lyö - däk - sem - me, Tans - si tal - la - el - lak -

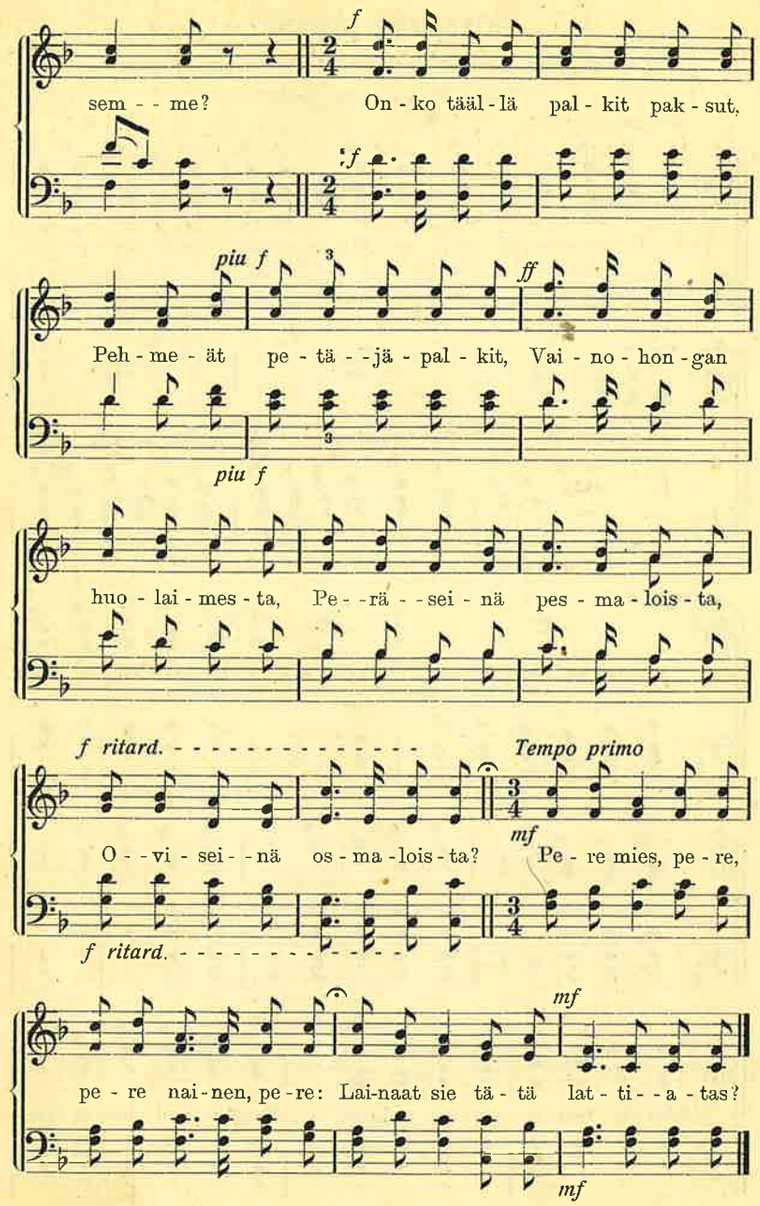

Räisälän Sappu.

(Räisälä Sappo).

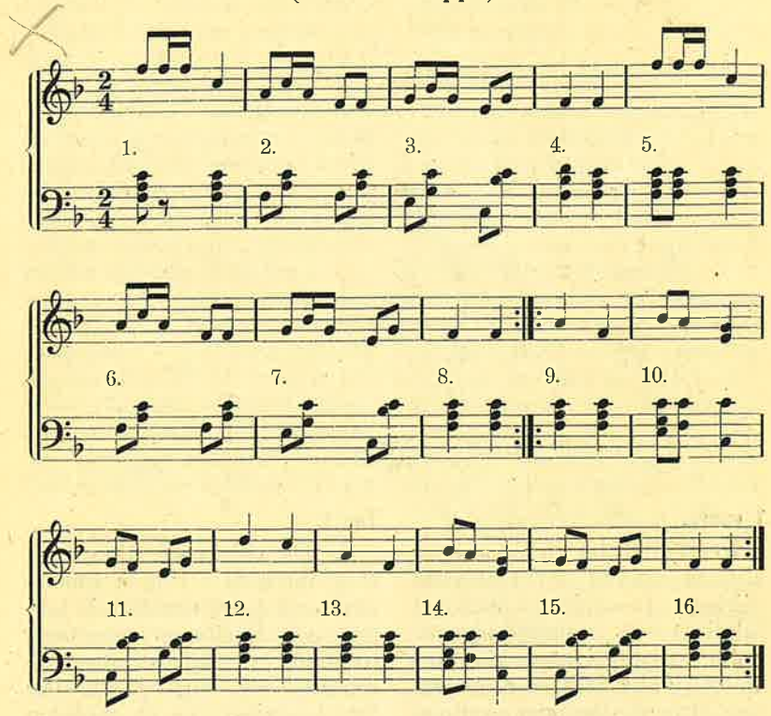

Osanottajia: neljä paria jokaisessa kuviossa.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään pikaisia kävelyaskeleita *).

Alkukuvio: Seistään käsikkäin piirissä, parittain vierekkäin tyttö vaikka pojan oikealla

*) Tässä vihkossa ei selitetä niitä askeleita, joita on selitetty „Suomalaisen Kisapirtin“ ensimäisessä vihkossa.

Deltagare: fyra par i hvarje figur.

Anmärkning: I denna dans förekomma hastiga gångsteg *).

Uppställning: Deltagarena stå parvis i ring hand i hand bredvid hvarandra, flickan på

*) I detta häfte beskrifvas ej de stegarter hvilka förekomma i „Finska Lekstugans“ första häfte.

puolella, kuv. 1; parit 1 ja 3 pitkin sillan palkeita, parit 2 ja 4 poikki sillan.

gossens högra sida, fig. 1; paren 1 och 3 längs golftiljorna, paren 2 och 4 tvärs öfver golfvet.

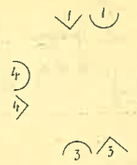

Kuv. *Fig.* 1.

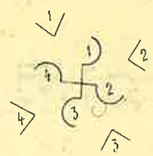

Kuv. *Fig.* 2.

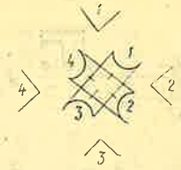

Kuv. *Fig.* 3.

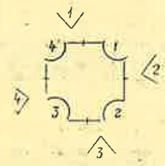

Kuv. *Fig.* 4.

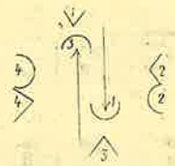

Kuv. *Fig.* 5.

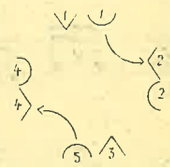

Kuv. *Fig.* 6.

1 vuoro.

a) Osanottajat kulkevat kuusitoista askelta myötäpäivään piirissä (nuoteissa merkityt tahdit 1—8) ja neljätoista askelta vastapäivään (kertaus 1—6), jonka jälkeen asettuvat kuv. 1:n osoittamaan asentoon (7—8). Poika tarttuu oikealla kädellään tytön oikeaan käteen ja vasemmalla kädellään tytön vasempaan.

b) Parit 1 ja 3 kulkevat neljä askelta vastakkain pitkin sillan palkeita, ja kulkiessa vie poika tytön vasemmalle puolelleen (9—10); senjälkeen mennään neljä askelta takaisin ja tyttö viedään samalla tavalla alkuperäiselle paikalleen (11—12). Sama toistetaan (13—16).

Tur 1.

a) De dansande gå sexton steg medsols i ringen (noternas med 1—8 numrerade takter) och fjorton steg motsols (reprisen 1—6), hvarefter de intaga den utgångsställning fig. 1 utvisar (7—8). Gossen fattar flickans högra hand i egen höger hand och flickans venstra hand i egen venster.

b) Paren 1 och 3 gå fyra steg mot hvarandra längs golftiljorna hvarunder flickan föres öfver på gossens venstra sida (9—10); därefter gå de fyra steg tillbaka och flickan föres på samma sätt till sin ursprungliga plats (11—12). Detsamma upprepas (13—16).

Tämä on sitä n. k. „pitkin siltaista."

Parit 2 ja 4 kulkevat samalla tavalla kaksi kertaa vastakkain ja takaisin (9—16).

Tätä kutsutaan „poikki sillaksi."

c) „Tyttöjen juoksu."

Käännytään parittain vastakkain ja molemmat antavat oikean käden toisilleen; tyttö lähtee kävelemään myötäpäivään piiriä kätellen seuraavaa poikaa vasemmalla, sitten seuraavaa oikealla kädellä j. n. e. kunnes tulee oman parinsa luo — joka koko ajan on pysynyt paikallaan —, kiertää parinsa ympäri (1—8) ja menee kätellen samoja jälkiä takaisin kunnes jälleen tulee parinsa luo, jolloin asettuu seisomaan hänen oikealle puolelleen (1—8).

d) Niinkuin *b)* (9—16 :‖:).

2 vuoro.

a) Tyttöjen seistessä paikoillaan menevät pojat keskeen ja antaen oikean käden vastapäätä seisovalle pojalle muodostavat he ristin ja kulkevat kahdeksan askelta myötäpäivään, kuv. 2 (1—4); sitten he kääntyvät täydesti oikeaan, antavat vasemman käden toisilleen, kulkevat kahdeksan askelta vastapäivään ja menevät senjälkeen alkuperäisille paikoilleen (5—8). Sitten tytöt tekevät samoten (1—8).

b) Niinkuin ensimäisen vuoron *b)* (9—16 :‖:).

c) Niinkuin ensimäisen vuoron *c)* (1—8 :‖:).

Detta är det s. k. „längs golfvet".

Paren 2 och 4 gå på samma sätt två gånger mot hvarandra och tillbaka (9—16).

Detta kallas „tvärs golfvet".

c) „Flickornas lopp."

De dansande vända sig parvis emot hvarandra och fatta hvarandras högra hand; flickan går framåt medsols i ringen, ger venster hand åt den följande gossen och höger hand åt den därpå följande o. s. v. tills hon kommer till sitt eget par — som hela tiden har stått på sin plats —, går omkring sitt par (1 - 8) och återvänder därpå samma väg på samma sätt gifvande handen åt den mötande tills hon åter kommer till sitt eget par på hvars högra sida hon ställer sig (1—8).

d) Lika med *b)* (9—16 :‖:).

Tur 2.

a) Medan flickorna stanna på sina platser gå gossarne mot midten, gifva högra handen åt den midt emot stående gossen och bilda så ett kors, samt gå åtta steg medsols, fig. 2 (1—4); sedan vända de sig helt om åt höger, gifva venstra handen åt hvarandra samt gå åtta steg motsols och därefter till sina ursprungliga platser (5—8). Sedan utföra flickorna detsamma (1—8).

b) Lika med första turen afdelningen *b)* (9—16 :‖:).

c) Lika med första turen afdelningen *c)* (1—8 :‖:).

d) Niinkuin ensimäisen vuoron *b)* (9—16 :‖:).

3 vuoro.

a) Niinkuin toisen vuoron *a)*, vaan tässä muodostetaan risti seisten vastakkain molemmat kädet käsissä tavallisella otteella, kuv. 3 (1—8 :‖:).

b), c) ja *d)* Niinkuin ensimäisen vuoron *b), c)* ja *d)* (9—16 :‖: ja 1—16 :‖:).

4 vuoro.

a) Pojat menevät keskeen ja muodostaen siinä piirin kulkevat he käsikkäin kahdeksan askelta myötä- ja kahdeksan vastapäivään, kuv. 4 (1—8). Tytöt tekevät samoten (1—8).

b), c) ja *d)* Niinkuin ensimäisen vuoron *b), c)* ja *d)* (9—16 :‖: ja 1—16 :‖:).

5 vuoro.

a) Poikien „harominen". Pojat 1 ja 3 menevät vastapäätä seisovan tytön luo, kuv. 5, pyörähtävät hänen kanssaan kerran ympäri oikeassa käsikynkässä, sitten takaisin oman tyttönsä luo, jonka kanssa pyörähtävät ympäri vasemmassa käsikynkässä (1—4); senjälkeen he menevät vasemmalla puolella seisovan parin luo, kuv. 6, jonka tytön kanssa pyörähtävät ympäri oikeassa käsikynkässä, sitten oman parin kanssa vasemmassa käsikynkässä (5—8).

Pojat 2 ja 4 tanssivat samalla tavalla tyttöjen kanssa (1—8).

d) Lika med första turen afdelningen *b)* (9—16 :‖:).

Tur 3.

a) Lika med andra turen afdelningen *a)*, men nu bildar man ett kors stående mot hvarandra med båda händerna hand i hand, fig. 3 (1—8 :‖:).

b), c) och *d)* Lika med första turen afdelningarna *b), c)* och *d)* (9—16 :‖: och 1—16 :‖:).

Tur 4.

a) Gossarne gå mot midten och taga i ring samt ringdansa med åtta steg medsols och åtta motsols, fig. 4 (1—8).

Flickorna utföra detsamma (1—8).

b), c) och *d)* Lika med första turen afdelningarna *b), c)* och *d)* (9—16 :‖: och 1—16 :‖:).

Tur 5.

a) Gossarne 1 och 3 gå till den midt emot stående flickan, fig. 5, med hvilka de bilda höger armkrok och omdansa ett hvarf, gå sedan tillbaka till sina egna flickor, med hvilka de omdansa ett hvarf i venster armkrok (1—4); därefter gå de till det på venstra sidan stående paret, fig. 6, med hvars flicka de omdansa i höger armkrok och sedan med sitt eget par i venster armkrok (5—8).

Gossarne 2 och 4 dansa på samma sätt med flickorna (1—8).

b), c) ja *d)* Niinkuin ensimäisen vuoron *b), c)* ja *d)* (9—16 :‖: ja 1—16 :‖:).

6 vuoro.

Tyttöjen „harominen".

Niinkuin 5:s vuoro, vaan *a)*:ssa pojat seisovat paikoillaan ja tytöt menevät pyörimään vasemmassa käsikynkässä vastapäätä ja oikealla puolella seisovien poikien kanssa ja välillä oman parinsa kanssa oikeassa käsikynkässä.

Kun kuudes vuoro on loppuun suoritettu kulkevat kaikki käsikkäin suuressa piirissä kuusitoista askelta myötä- ja kuusitoista vastapäivään (1—8 :‖:) johon tanssi loppuu.

Tätä tanssia voidaan tanssia kahdeksallakin parilla samassa kuviossa, ja seisovat parit silloin niinkuin kuv. 7 osoittaa. Silloin jokaisen vuoron *c)* osastossa ja 6:nnen ja 7:nnen vuoron *a)* osastossa kerrataan soiton edellistä osaa niinkauan kuin näitä osastoja kestää.

Kuudennen ja seitsemännen vuoron *a)* osastossa toimivat parit ensin vastapäätä seisovan parin kanssa ja sitten niinkuin nuolet osoittavat kuv. 7.

b), c) och *d)* Lika med första turen afdelningarna *b), c)* och *d)* (9—16 :‖: och 1—16 :‖:).

Tur 6.

Lika med femte turen, men i afdelningen *a)* stanna gossarne på sina platser under det flickorna omdansa i venster armkrok med de midt emot och på höger sida stående gossarne, och däremellan med eget par i höger armkrok.

Då sjette turen är genomgången, taga alla i ring och ringdansa med sexton steg medsols och sexton motsols (1—8 :‖:) hvarmed dansen afslutas.

Denna dans kan dansas äfven af åtta par i samma figur, och stå paren då uppställda såsom fig. 7 utvisar. Då omtages musikens senare del i hvarje tur afdelningen *c)* och i sjätte och sjunde turens afdelning *a)* så länge dessa afdelningar dansas.

I sjätte och sjunde turens afdelning *a)* dansa paren först med det midt emot stående paret och sedan såsom pilarna utvisa i fig. 7.

Tanssi saatu Pekka Jortikalta Räisälästä, jossa sitä yleisesti tanssitaan.

Kuv. Fig. 7.

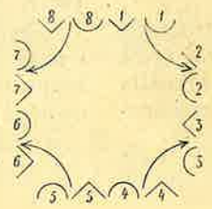

Dansen upptecknad efter Pekka Jortikka från Räisälä, där den dansas allmänt.

Kurkijoella tätä Sappua tanssitaan 5:nnestä vuorosta lähtien seuraavalla tavalla:

5 vuoro.

a) Parit 1 ja 2 muodostavat piirin, samoten parit 3 ja 4, ja kulkevat käsikkäin kahdeksan askelta myötä- ja kahdeksan vastapäivään (1—8). Senjälkeen parit 1 ja 4 sekä parit 2 ja 3 tanssivat piirittäin samalla tavalla (1—8).

b), c) ja *d)* Niinkuin ensimäisen vuoron *b), c)* ja *d)* (9—16 :‖: ja 1—16 :‖:).

6 vuoro.

a) Pojat 1 ja 3 menevät vastapäätä seisovien tyttöjen luo, joitten kanssa he pyörähtävät (parittain) kerran ympäri myötäpäivään pitäen kiinni toisiaan käsivarsista. Senjälkeen poika 1 menee tyttö 2:n luo, ja poika 3 tyttö 4:n luo, joitten kanssa pyörähtävät kerran ympäri vastapäivään (1—8).

Pojat 2 ja 4 tekevät samoten vastapäätä ja vasemmalla puolella seisovien tyttöjen kanssa (1—8).

b), c) ja *d)* Niinkuin ensimäisen vuoron *b) c)* ja *d)* (9—16 :‖: ja 1—16 :‖:).

7 vuoro.

Niinkuin kuudes vuoro vaan osastossa *a)* pyörähtävät tytöt ympäri vastapäätä ja oikealla puolella seisovien poikien kanssa.

I Kurkijoki dansas denna Sappo från 5:te turens början på följande sätt:

Tur 5.

a) Paren 1 och 2 taga i ring, likasa paren 3 och 4, och ringdansa med åtta steg med- och åtta motsols (1—8). Därefter ringdansa paren 1 och 4, samt paren 2 och 3 på samma sätt (1—8).

b), c) och *d)* Lika med första turen afdelningarna *b), c)* och *d)* (9—16 :‖: och 1—16 :‖:).

Tur 6.

a) Gossarne 1 och 3 gå till de midt emot stående flickorna, med hvilka de omdansa (parvis) ett hvarf medsols fattande tag i hvarandras armar. Därefter går gossen 1 till flickan 2, och gossen 3 till flickan 4, med hvilka de omdansa ett hvarf motsols (1—8).

Gossarne 2 och 4 dansa på samma sätt med de midt emot och på venster sida stående flickorna (1—8).

b), c) och *d)* Lika med första turen afdelningarna *b), c)* och *d)* (9—16 :‖: och 1—16 :‖:).

Tur 7.

Lika med sjätte turen, men i afdelningen *a)* omdansa flickorna med de midt emot och på höger sida stående gossarne.

Sahan katrilli.

(Såg kadriljen).

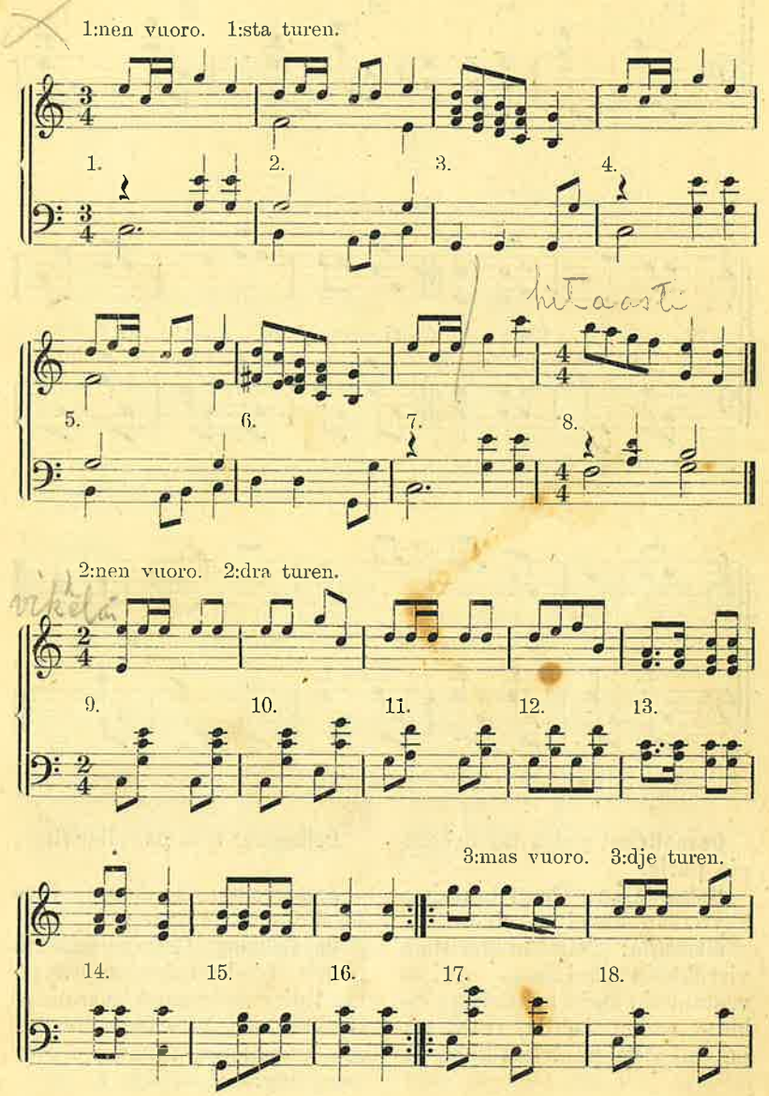

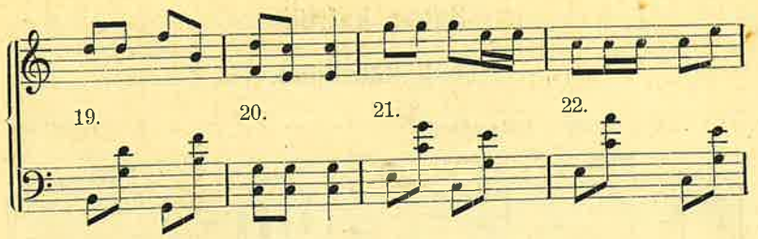

4:s vuoro. 4:de turen.

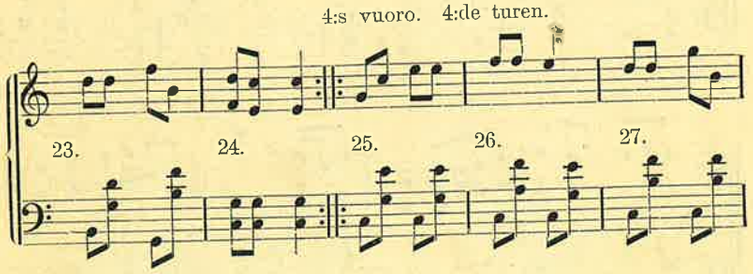

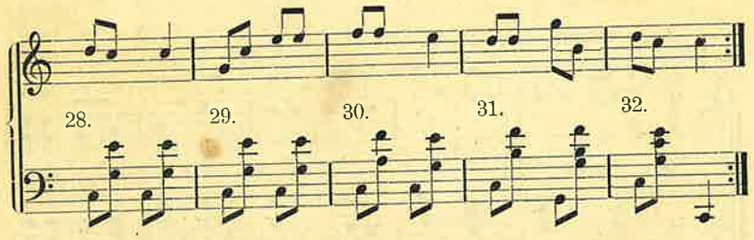

Osanottajia: neljä tai useampia paria.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Seistään parittain vierekkäin kahdessa rivissä vastakkain noin kahdeksan askelta rivien välillä, tyttö pojan oikealla puolella, kuv. 1.

Deltagare: fyra par eller flere.

Anmärkning: I denna dans förekomma gångsteg.

Uppställning: Deltagarena stå parvis bredvid hvarandra på två linier midt emot hvarandra med omkring åtta stegs afstånd mellan linierna, flickan på gossens högra sida, fig. 1.

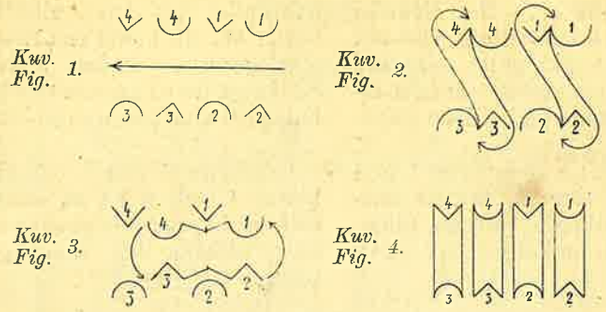

1 vuoro.

Osanottajat kulkevat kuusi askelta sivullepäin nuolen osoittamaan suuntaan, kuv. 1, ja sitten kolme askelta takaisin (1—3). Sama toistetaan (4—6). Taas kolme askelta nuolen suuntaan (7), jonka jälkeen he nojautuvat samaan suuntaan (8).

Tur 1.

Deltagarena gå sex steg åt sidan i pilens riktning, fig. 1, och sedan tre steg tillbaka (1—3). Detsamma upprepas (4—6). Därefter åter tre steg i pilens riktning (7), hvarefter de luta sig åt samma håll (8).

2 vuoro.

Rivit kulkevat neljä askelta vastakkain (9—10) ja peräytyvät neljällä askeleella (11—12). Sitten vastakkain seisovat parit muuttavat kahdeksalla askeleella paikkaa kulkien parittain vasemmalle toistensa sivu, kuv. 2 (13—16). Samalla tavalla menevät he takaisin alkuperäisille paikoilleen (9—16).

Tur 2.

Linierna gå fyra steg mot hvarandra (9—10) och återvända baklänges med fyra steg (11—12). Sedan byta de midt emot hvarandra stående paren plats med åtta steg, gående parvis till venster förbi hvarandra, fig. 2 (13—16). På samma sätt gå de tillbaka till sina ursprungliga platser (9—16).

3 vuoro.

Pojat 1 ja 4 antavat kätensä toisilleen, samoin tytöt 2 ja 3, ja kulkien oikealle nuolien osoittamaan suuntaan, kuv. 3, menevät he toistensa paikoille, jossa pysähtyvät pienellä ku-

Tur 3.

Gossarne 1 och 4 taga hvarandra i hand, likaså flickorna 2 och 3 och gå till höger i pilarnas riktning, fig. 3, till hvarandras platser där de göra halt med en lätt bugning för

marruksella (17—20). (Kaikki tytöt seisovat silloin yhdessä rivissä, kaikki pojat toisessa). Sitten he menevät samalla tavalla takaisin paikoilleen (20—24).

Pojat 2 ja 3 ja tytöt 1 ja 4 menevät samalla tavalla toistensa paikoille, ja taas takaisin omille paikoilleen (17—24).

4 vuoro.

Vastakkain seisovat osanottajat, kuv. 4, pyörähtävät käsikkäin myötäpäivään kahdeksan askelta (25—28), sitten vastapäivään (29—32). Samalla tavalla jokainen käsikkäin oman parinsa kanssa pyörähtää ensin myötä- (25—28), sitten vastapäivään (29—32).

Tanssi kerrataan alusta.

Tanssi saatu Kerimäeltä Jeremias Kerolta, joka sen oppi noin 1885.

hvarandra (17—20). (Alla flickorna stå då i den ena raden, alla gossarne i den andra). Sedan gå de på samma sätt tillbaka till sina platser (20—24).

Gossarne 2 och 3 och flickorna 1 och 4 gå på samma sätt till hvarandras platser och åter tillbaka till sina egna platser (17—24).

Tur 4.

De deltagare som stå midt emot hvarandra, fig. 4, omdansa parvis hand i hand medsols med åtta steg (25—28), sedan motsols (29—32). På samma sätt omdansar hvar och en hand i hand med sitt eget par först med- (25—28), sedan motsols (29—32).

Dansen omtages från början.

Dansen upptecknad i Kerimäki efter Jeremias Kero, som lärde sig den omkring år 1885.

Tolppatanssi.

(Stolpdansen).

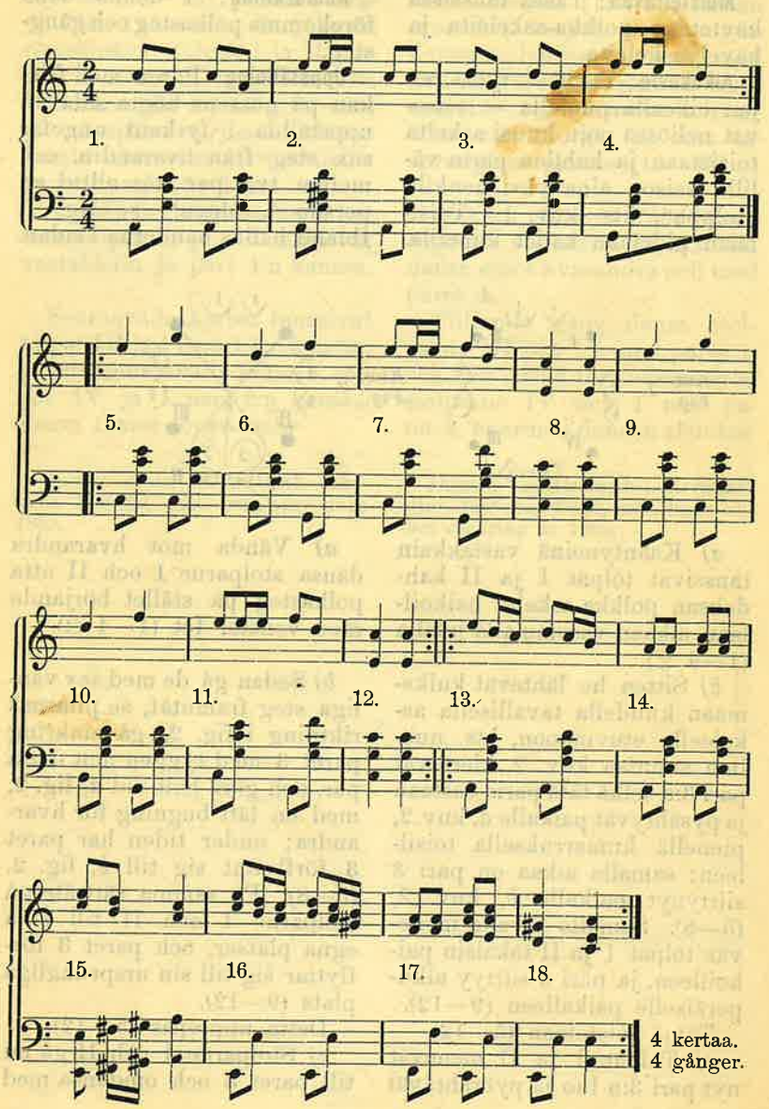

Osanottajia: kaksitoista henkilöä, vaikka neljä tyttöä ja kahdeksan poikaa.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään polkka-askeleita ja kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Parit — tyttö pojan oikealla puolella — seisovat neliössä noin kuusi askelta toisistaan ja kahden parin välillä seisoo aina yksi henkilö „tolppa“, kts. kuv. 1. Toisinaan pidetään kädet kupeilla.

Deltagare: tolf personer, hälst fyra flickor och åtta gossar.

Anmärkning: I denna dans förekomma polkasteg och gångsteg.

Uppställning: Paren med flickan på gossens högra sida stå uppställda i fyrkant ungefär sex steg från hvarandra, och mellan två par står alltid en person „stolpen“, se fig. 1. Ibland hållas händerna i sidan.

Kuv. 1. Fig. 1.

Kuv. 2. Fig. 2.

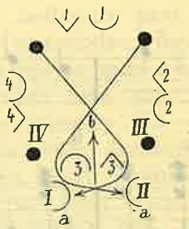

a) Kääntyneinä vastakkain tanssivat tolpat I ja II kahdeksan polkka-askelta paikoillaan alkaen vasemmalla jalalla (1—4 :|:).

b) Sitten he lähtevät kulkemaan kuudella tavallisella askeleella etuviistoon, kts. nuolien suuntaa kuv. 2, kiertävät pari 3:n selkä tätä paria vastaan ja pysähtyvät paikalle *a*, kuv. 2, pienellä kumarruksella toisilleen; samalla aikaa on pari 3 siirtynyt paikalle *b*, kuv. 2, (5—8). Samalla tavalla menevät tolpat I ja II takaisin paikoilleen, ja pari 3 siirtyy alkuperäiselle paikalleen (9—12).

Tämä toistetaan (5—12).

c) Tolpat I ja II menevät nyt pari 3:n luo ja pyörähtävät

a) Vända mot hvarandra dansa stolparne I och II åtta polkasteg på stället börjande med venster fot (1—4 :|:).

b) Sedan gå de med sex vanliga steg framutåt, se pilarnas riktning i fig. 2, gå omkring paret 3 med ryggen mot detta par, och göra halt vid *a*, fig. 2, med en lätt bugning för hvarandra; under tiden har paret 3 förflyttat sig till *b*, fig. 2, (5—8). På samma sätt återgå stolparne I och II till sina egna platser, och paret 3 förflyttar sig till sin ursprungliga plats (9—12).

Detta upprepas (5—12).

c) Stolparne I och II gå nu till paret 3 och omdansa med

polkka-askeleilla ympäri, tolppa I käsikkäin pojan, ja tolppa II käsikkäin tytön kanssa ensin myötä- (13—15), sitten vastapäivään (16—18). Senjälkeen pyörähtävät tolpat I ja II ympäri keskenään, samoten pari 3 keskenään myötä- (13—25) ja vastapäivään, jonka jälkeen kaikki asettuvat alkuperäisille paikoilleen (16—18).

Tanssi kerrataan alusta, jolloin tolpat II ja III tanssivat vastakkain ja pari 4:n kanssa.

Seuraavalla kertaa tanssivat tolpat III ja IV pari 1:n kanssa, ja sitä seuraavalla kerralla tolpat IV ja I pari 2:n kanssa, johon tanssi lopetetaan.

Tanssi saatu Kerimäestä Jeremias Kerolta, joka sen oppi noin 1885.

polkasteg, stolpen I hand i hand med gossen, och stolpen II hand i hand med flickan först medsols (13—15), sedan motsols (16—18). Därefter omdansa stolparne I och II med hvarandra, likaså paret 3 medsols (13—15) och motsols, hvarefter alla återgå till sina ursprungliga platser (16—18).

Dansen omtages från början, hvarvid stolparne II och III dansa emot hvarandra och med paret 4.

Följande gång dansa stolparne III och IV med paret 1, och den därpå följande gången stolparne IV och I med paret 2, hvarmed dansen afslutas.

Dansen upptecknad i Kerimäki efter Jeremias Kero, som lärde sig den omkring år 1885.

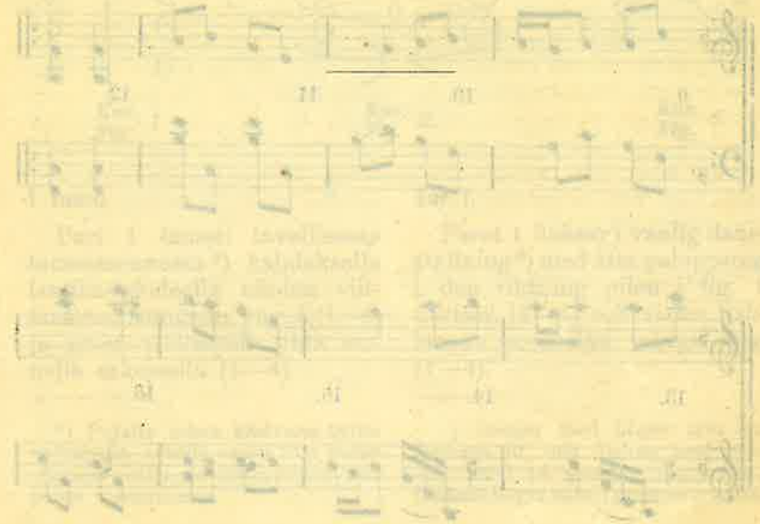

Kynkkäliepakko.

(Armkroken).

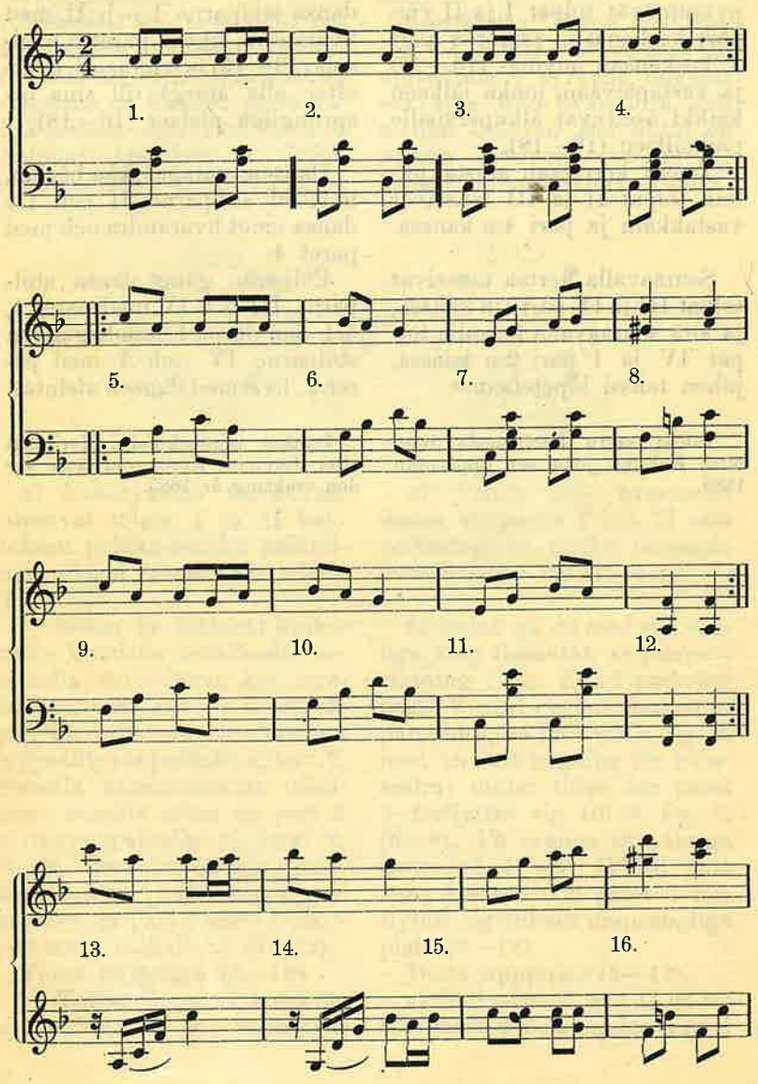

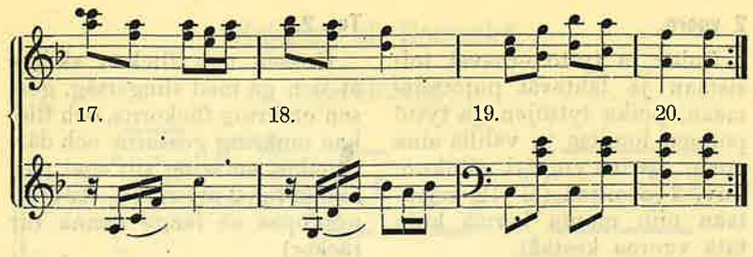

Osanottajia: tasainen luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään laukka-, polkka- ja kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Seistään „solassa“ kahdessa rivissä vastakkain, tytöt toisessa, pojat toisessa rivissä.

Deltagare: jämnt antal.

Anmärkning: I denna dans förekomma galopp-, polka- och gångsteg.

Uppställning: De dansande stå på två emot hvarandra vända linier, flickorna på den ena, gossarne på den andra linien.

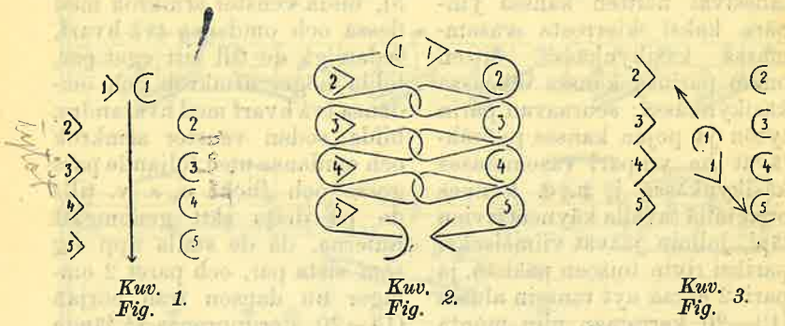

Kuv. 1. Fig. 1. *Kuv. 2. Fig. 2.* *Kuv. 3. Fig. 3.*

1 vuoro.

Pari 1 tanssii tavallisessa tanssiasennossa *) kahdeksalla laukka-askeleella nuolen viittaamaan suuntaan, kuv. 1, (1—4) ja sitten taaksepäin yhtä monella askeleella (1—4).

*) Pojalla oikea käsivarsi tytön vyötäisillä, tytöllä vasen käsi pojan oikealla olalla, ja tytön oikea käsi pojan vasemmassa.

Tur 1.

Paret 1 dansar i vanlig dansställning*) med åtta galoppsteg i den riktning pilen i fig. 1 utvisar, (1—4) och sedan baklänges med lika många steg (1—4).

*) Gossen med höger arm om flickans lif, och flickan med venster hand på gossens högra axel, flickans högra hand i gossens venstra.

2 vuoro.

Poika ja tyttö eroavat toisistaan ja lähtevät pujottelemaan, poika tyttöjen, ja tyttö poikien lomitse ja välillä aina oman parin ympäri niinkuin kuv. 2 osoittaa (5—12 kerrataan niin monta kertaa kuin tätä vuoroa kestää).

3 vuoro.

Senjälkeen kulkee pari solan keskivälille, pyörähtää siinä kaksi kierrosta ympäri oikeassa käsikynkässä, sitten poika menee tyttö n:o 2:n luo ja tyttö viimeisen parin pojan luo (kuv. 3:n mukaan pari 5), tanssivat näitten kanssa ympäri kaksi kierrosta vasemmassa käsikynkässä, sitten oman parinsa kanssa oikeassa käsikynkässä; seuraavan parin tytön ja pojan kanssa pyörähtävät he ympäri vasemmassa käsikynkässä j. n. e. kunnes ovat tällä tavalla käyneet rivien läpi, jolloin jäävät viimeiseksi pariksi rivin toiseen päähän, ja pari 2 alkaa nyt tanssin alusta (13—20 kerrataan niin monta kertaa kuin tätä vuoroa kestää). Tätä vuoroa voidaan tanssia polkka-askeleilla.

Tanssi saatu Ida Silvennoiselta, joka sen oppi Kerimäellä noin 1886.

Tur 2.

Gossen och flickan skiljas åt och gå med slingertåg, gossen omkring flickorna, och flickan omkring gossarne och däremellan omkring sitt eget par, såsom fig. 2 utvisar (5—12 återupprepas så länge denna tur räcker).

Tur 3.

Därefter går paret midt emellan båda linierna, bildar höger armkrok och omdansar två hvarf med hvarandra, sedan går gossen till flickan n:o 2 och flickan till sista parets gosse (enligt fig. 3 till paret 5), bilda venster armkrok med dessa och omdansa två hvarf, sedan gå de till sitt eget par, bilda höger armkrok och omdansa två hvarf med hvarandra; bilda sedan venster armkrok och omdansa med följande par gosse och flicka o. s. v. tills de på detta sätt genomgått linierna, då de ställa upp sig som sista par, och paret 2 omtager nu dansen från början (13—20 återupprepas så länge turen räcker). Denna tur kan dansas med polkasteg.

Dansen uppteckna efter Ida Silvennoinen, som lärde sig den i Kerimäki omkring år 1886.

Kujanen eli Herraska.

(Gränden).

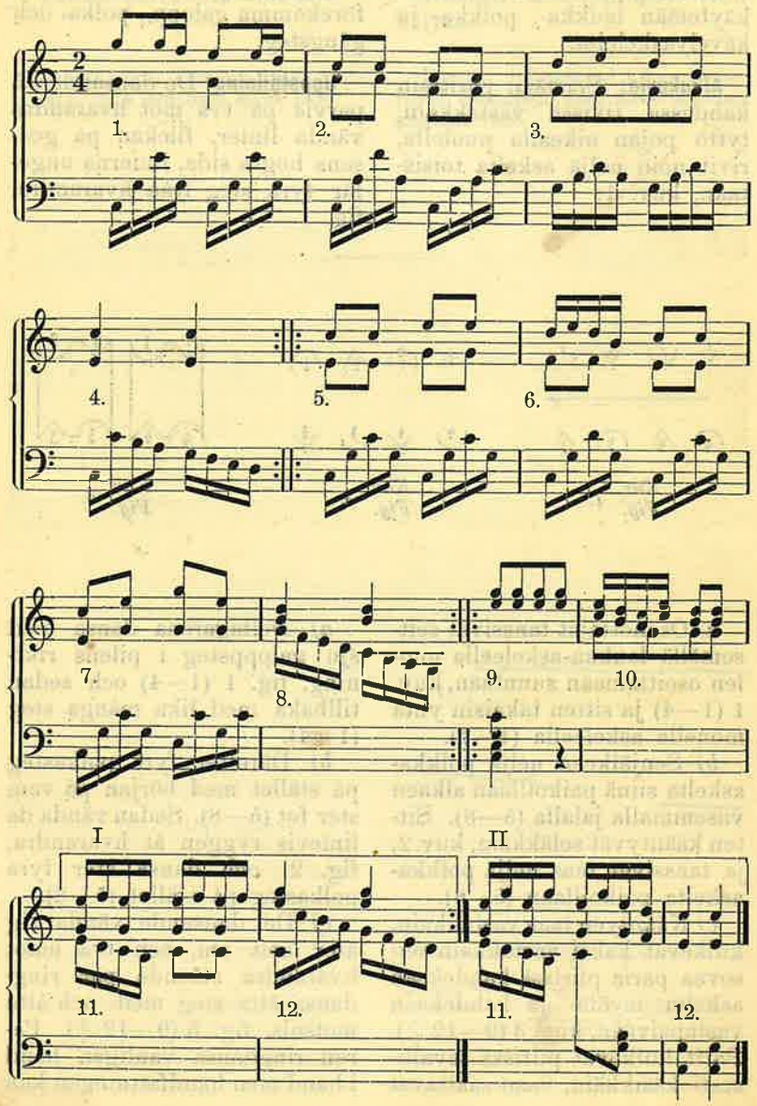

Osanottajia: neljällä jaettava luku, mieluimmin kähdeksan.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään laukka-, polkka- ja kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Seistään parittain kahdessa rivissä vastakkain, tyttö pojan oikealla puolella, rivit noin neljä askelta toisistaan, kuv. 1.

Deltagare: ett med fyra delbart antal, hälst åtta.

Anmärkning: I denna dans förekomma galopp-, polka- och gångsteg.

Uppställning: De dansande stå parvis på två mot hvarandra vända linier, flickan på gossens högra sida, linierna ungefär fyra steg från hvarandra, fig. 1.

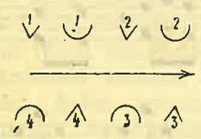

Kuv. / *Fig.* 1.

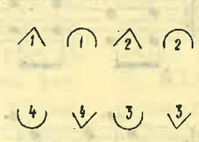

Kuv. / *Fig.* 2.

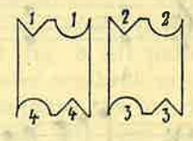

Kuv. / *Fig.* 3.

a) Osanottajat tanssivat seitsemällä laukka-askeleella nuolen osoittamaan suuntaan, kuv. 1 (1—4) ja sitten takaisin yhtä monella askeleella (1—4).

b) Senjälkeen neljä polkka-askelta siinä paikoillaan alkaen vasemmalla jalalla (5—8). Sitten kääntyvät selakkäin, kuv. 2, ja tanssivat taas neljä polkka-askelta paikoillaan (5—8).

c) Kääntyen taas vastakkain, kulkevat kaksi vastakkain seisovaa paria piirissä kahdeksan askelta myötä- ja kahdeksan vastapäivään, kuv. 3 (9—12 :‖:). Parit kulkevat piirissä tavallisesti käsikkäin, vaan saattavat

a) Deltagarena dansa med sju galoppsteg i pilens riktning, fig. 1 (1—4) och sedan tillbaka med lika många steg (1—4).

b) Därefter fyra polkasteg på stället med början på venster fot (5—8). Sedan vända de linievis ryggen åt hvarandra, fig. 2, och dansa åter fyra polkasteg på stället (5—8).

c) De dansande vända sig åter helt om, och två emot hvarandra stående par ringdansa åtta steg med- och åtta motsols, fig. 3 (9—12 :‖:). Paren ringdansa vanligen hand i hand men handfattningen kan

kulkea vapaastikin. Tätä osastoa voidaan tanssia polkka-askeleilla.

Tanssi kerrataan alusta.

äfven utelämnas. Denna afdelning kan dansas med polkasteg.

Dansen återupprepas från början.

Tanssi saatu Lemistä Eljas Huttuselta, joka sen oppi noin 1856.

Dansen upptecknad i Lemi efter Eljas Huttunen, som lärde sig den ungefär 1856.

Pitkä polska.

(Långa polskan).

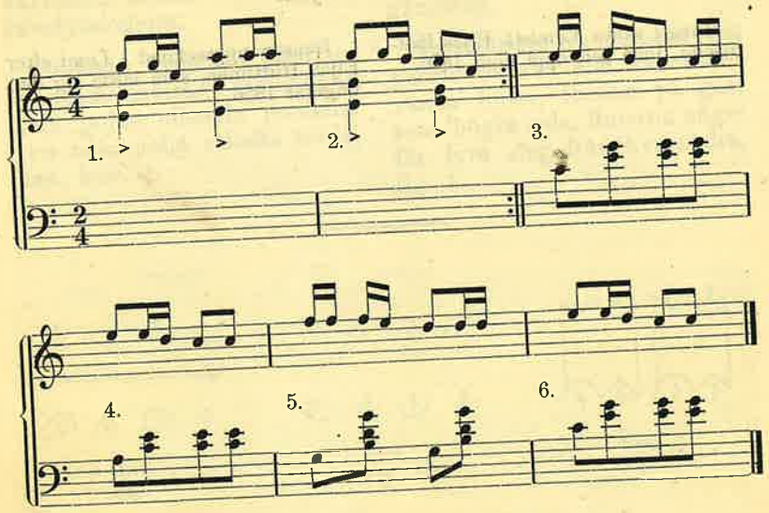

Maantie on pitkä ja sannoitettu :‖:
Sinä olet minulle vannoitettu :‖:.

Tyttö istui oksalla huojuvalla :‖:
Meren rannalla kuohuvalla :‖:.

Silmät on sulla kuin taivaan tähdet :‖:
Joilla sinä katselet kaikkien nähden :‖:.

Hyvästi nyt sanon sulle vanha kulta :‖:
Saat sinä mennä, joudat jo multa :‖:.

Osanottajia: neljällä jaettava luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Seistään parittain vierekkäin kahdessa rivissä vastakkain, tyttö pojan oikealla puolella, noin kuusi askelta rivien välillä, kuv. 1.

Deltagare: ett med fyra delbart antal.

Anmärkning: I denna dans förekomma gångsteg.

Uppställning: Deltagarena stå parvis på två emot hvarandra vända linier, flickan på gossens högra sida, ungefär sex steg mellan linierna, fig. 1.

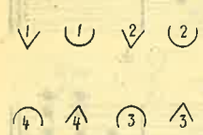

Kuv. 1.
Fig. 1.

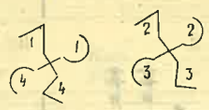

Kuv. 2.
Fig. 2.

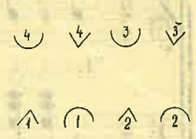

Kuv. 3.
Fig. 3.

Tanssijat kulkevat rivittäin vastakkain ja osanottajat kahdessa vastakkain seisovassa parissa tarttuvat oikealla kädellään edessä seisovan oikeaan peukaloon muodostaen siten ristin, kuv. 2, joka kulkee yhden kierroksen myötäpäivään, jonka jälkeen parit menevät omille paikoilleen, jossa kumartavat vastapäätä seisovalle parille (1—2 :‖:).

Senjälkeen vaihdetaan paikkaa vastapäätä seisovan parin kanssa niin, että tyttö menee vastaan tulevan parin läpi, ja kun parit kääntyvät vastakkain niin tyttö joutuu seisomaan pojan vasemmalle puolelle, kuv. 3 (3—4). Samalla tavalla vaihtuvat parit takaisin omille paikoilleen (5—6).

Tanssi kerrataan alusta.

Tanssi saatu Elsa Koposelta Puumalasta, jossa sitä vielä tanssitaan.

De dansande gå linievis mot hvarandra två midt emot hvarandra stående par fatta med höger hand om den framförstående högra tumme bildande sålunda ett kors, fig. 2, och gå ett hvarf medsols, hvarefter paren gå till sina egna platser, där de buga sig för det midt emot stående paret (1—2 :‖:).

Därefter byta de emot hvarandra stående paren plats så, att flickan går igenom det mötande paret, och då paren vända sig mot hvarandra kommer flickan att stå på gossens venstra sida, fig. 3 (3—4). På samma sätt återgå paren till sina egna platser (5—6).

Dansen återupprepas från början.

Dansen upptecknad efter Elsa Koponen i Puumala, där den ännu dansas.

Kakkunassi.

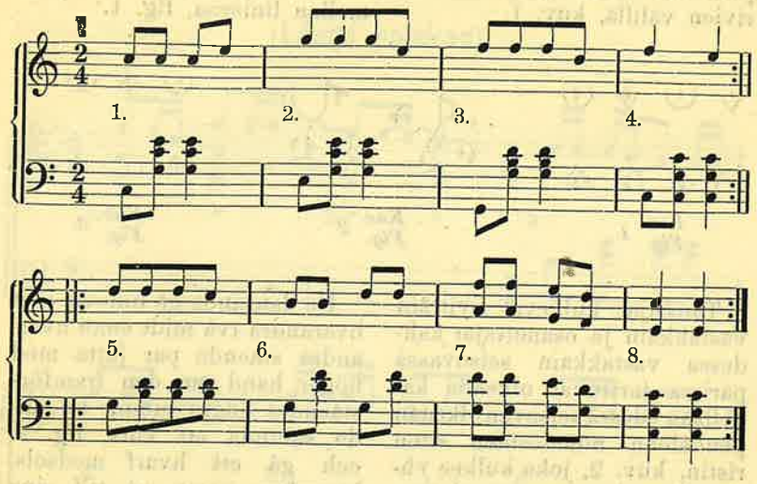

Iloitaan ja riemuitaan
kun meill' ei ole heilaa :‖:
vastahan ne kylän pojat
heilan meistä meinaa. :‖:

Kakkunassi kaunis leikki
katirillistä alkaa :‖:
mie kun pääsen lattialle
niin mie koputan jalkaa. :‖:

Heilan' sanoi minulle
ett': „sinua en heitä :‖:
vaikka ne muiden tyttöjen silmät
vuotais' kyyneleitä!“ :‖:

Heilan' sanoi minulle
ett': „muista en mie huoli :‖:
olethan sie rinnallani
sorea ja nuori.“ :‖:

Osanottajia :tasainen luku, vähintäin neljä paria.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävelyaskeleita.

Deltagare: jämnt antal, minst fyra par.

Anmärkning: I denna dans förekomma gångsteg.

Alkukuvio: Parittain vierekkäin piirissä, tyttö pojan oikealla puolella, kuv. 1.

Uppställning: Parvis bredvid hvarandra i ring, flickan på gossens högra sida, fig. 1.

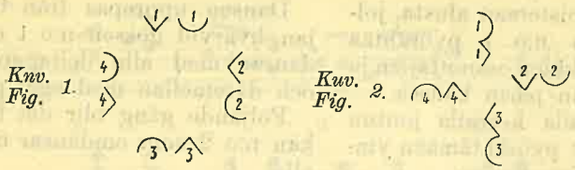

a) Pari 1 pyörähtää kahdeksalla askeleella ympäri paikallaan (1—4); senjälkeen menee tyttö pari 2:n luo, pyörähtää ympäri tämän parin tytön kanssa (1—4), menee sitten takaisin oman parinsa luo, ja pyörähtää ympäri, joll'aikaa pari 2 myöskin pyörähtää ympäri (5—8). Tyttö n:o 1 menee taas toisen parin luo, pyörähtää tällä kertaa ympäri tämän parin pojan kanssa (5—8), menee sitten oman parinsa luo ja pyörähtää ympäri, joll'aikaa pari 2 taas tekee samoten; samalla tavalla pyörähtää tyttö n:o 1 ympäri kolmannen parin tytön ja pojan kanssa ja välillä oman parinsa kanssa j. n. e. kunnes hän on pyörähtänyt ympäri kaikkien osanottajien kanssa (1—8 :‖: ja 1—8 :‖:).

Oman parin kanssa pyörähdetään aina ympäri oikeassa käsikynkässä, kaikkien muitten kanssa vasemmassa.

b) Tanssijat asettuvat kuv. 2:n osoittamaan asentoon, tarttuvat käsikäteen ja kulkevat eteenpäin yhden kierroksen piirissä kunnes tulevat omille paikoilleen (1—4 :‖:), jossa he

a) Paret 1 omdansar på stället med åtta steg (1—4); därefter går flickan till paret 2, omdansar med flickan i detta par (1—4), går sedan tillbaka till eget par och omdansar, hvarvid paret 2 samtidigt omdansar (5—8). Flickan n:o 1 går åter till paret 2, omdansar denna gång med gossen i detta par (5—8), går till eget par och omdansar, hvarvid paret 2 åter samtidigt omdansar; på samma sätt omdansar flickan n:o 1 med tredje parets flicka och gosse och däremellan med eget par o. s. v. tills hon omdansat med alla deltagarena (1—8 :‖: och 1—8 :‖:).

Vid omdansning med eget par bildas alltid höger armkrok, vid alla andra omdansningar venster armkrok.

b) De dansande intaga den ställning, som fig. 2 utvisar, fatta hvarandra hand i hand och gå framåt ett hvarf i ring tills de komma till sina egna platser (1—4 :‖:), där de om-

pyörähtävät parittain käsikkäin kahdeksalla askeleella myötä- (5—8) ja kahdeksalla vastapäivään (5—8).

Tanssi toistetaan alusta, jolloin poika n:o 1 pyörähtää ympäri kaikkien osanottajien ja välillä oman parin kanssa.

Seuraavalla kerralla joutuu tyttö n:o 2 pyörähtämään ympäri kaikkien kanssa.

Tällä tavalla jatketaan tanssia kunnes jokainen on käynyt pyörittämässä kaikkia osanottajia. (Soittoa jatketaan niin kauan kuin tanssia kestää).

Tanssi saatu Hilma Kinnuselta, joka sen oppi Raudulla noin 1895.

dansa parvis hand i hand med åtta steg med- (5—8) och åtta motsols (5—8).

Dansen upprepas från början, hvarvid gossen n:o 1 omdansar med alla deltagarena och däremellan med eget par.

Följande gång blir det flickan n:o 2 som omdansar med alla.

På detta sätt fortsättes dansen tills hvar och en omdansat med alla deltagarena. (Musiken fortsättes så länge dansen räcker).

Dansen upptecknad efter Hilma Kinnunen, som lärde sig den i Rautu omkring år 1895.

Mikon päivä.

(Mikaels dagen).

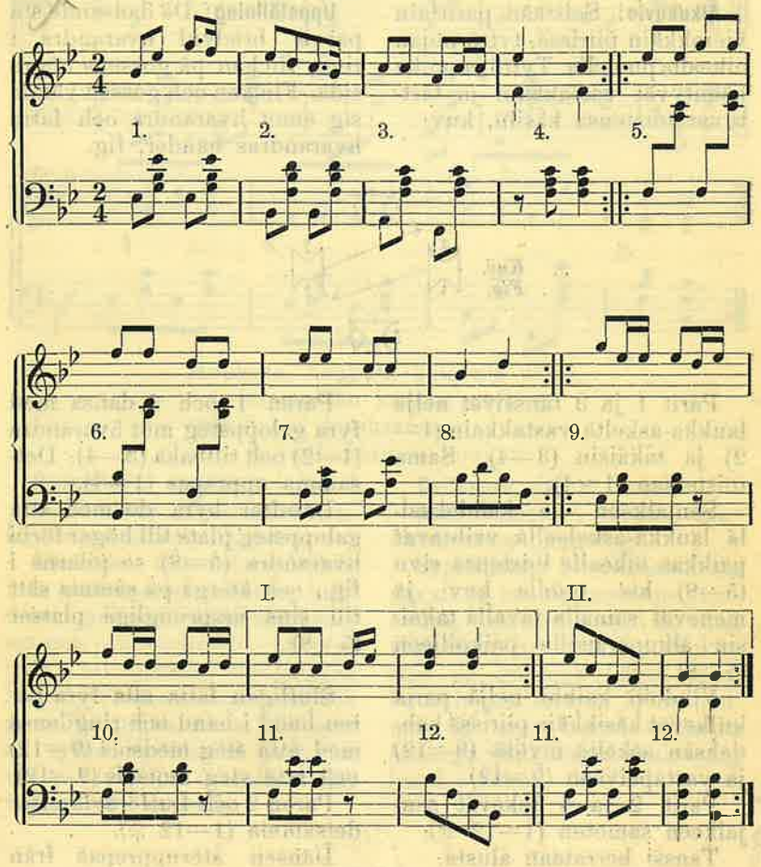

Saitko sinä niinkuin minä
Mikon päiviä vielä? :‖:
Eikä se Mikko hyvä poika
päiviänsä kiellä. :‖:
Rallalalalala rallalalalala
rallalalalalalala. :‖:

Osanottajia: neljä paria joka kuviossa.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään laukka- ja kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Seistään parittain vierekkäin piirissä, tyttö pojan oikealla puolella. Tyttö ja poika kääntyvät vastakkain ja tarttuvat toistensa käsiin, kuv.

Deltagare: fyra par i hvarje figur.

Anmärkning: I denna dans förekomma galopp- och gångsteg.

Uppställning: De dansande stå parvis bredvid hvarandra i ring, flickan på gossens högra sida. Flickan och gossen vända sig emot hvarandra och fatta hvarandras händer, fig.

Kuv.
Fig.

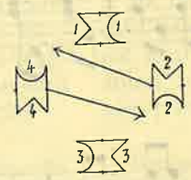

Parit 1 ja 3 tanssivat neljä laukka-askelta vastakkain (1—2) ja takaisin (3—4). Sama toistetaan (1—4).

Senjälkeen he kahdeksalla laukka-askeleella vaihtavat paikkaa oikealle toistensa sivu (5—8) kts. nuolia kuv., ja menevät samalla tavalla takaisin alkuperäisille paikoilleen (5—8).

Vihdoin kaikki neljä paria kulkevat käsikkäin piirissä kahdeksan askelta myötä- (9—12) ja vastapäivään (9—12).

Parit 2 ja 4 tekevät senjälkeen samoten (1—12 :‖:).

Tanssi kerrataan alusta.

Paren 1 och 3 dansa med fyra galoppsteg mot hvarandra (1—2) och tillbaka (3—4). Detsamma upprepas (1—4).

Därefter byta de med åtta galoppsteg plats till höger förbi hvarandra (5—8) se pilarne i fig., och återgå på samma sätt till sina ursprungliga platser (5—8).

Slutligen fatta alla fyra paren hand i hand och ringdansa med åtta steg medsols (9—12) och åtta steg motsols (9—12).

Paren 2 och 4 utföra därefter detsamma (1—12 :‖:).

Dansen återupprepas från början.

Tanssi saatu Juonas Huttuselta Lemistä, jossa sitä tanssitaan vielä joskus.

Dansen upptecknad efter Juonas Huttunen från Lemi, där den ännu någongång dansas.

Hempua.
(Älsklingen).

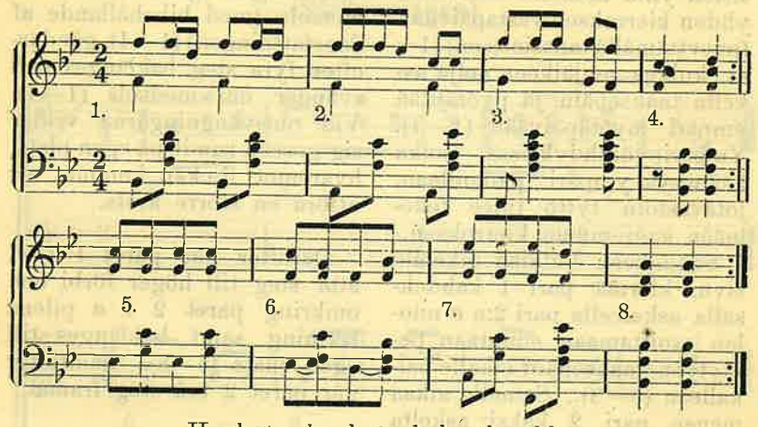

Houkuta, houkuta kalavala ukko,
ei meidän kaupat sovi, :‖:
vaikk' ois' kivikartano
ja jonkunlainen hovi. :‖:

Osanottajia: tasainen luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Osanottajat seisovat parittain vierekkäin, kahdessa piirissä sisäkkäin, sisimäinen piiri on kääntynyt ulospäin, ulkomainen sisäänpäin, kuv., tyttö seisoo pojan oikealla puolella, pojan oikea käsivarsi on tytön vyötäisillä ja tytön vasen käsi pojan oikealla olalla, vapaa käsi kupeella.

Deltagare: jämnt antal.

Anmärkning: I denna dans förekomma gångsteg.

Uppställning: De dansande stå parvis på två ringar inom hvarandra, den inre ringen är vänd utåt, den yttre inåt, fig., flickan står på gossens högra sida, hans högra arm är kring hennes lif och hennes venstra hand på hans högra axel, ledig hand i sidan.

Kuv.
Fig.

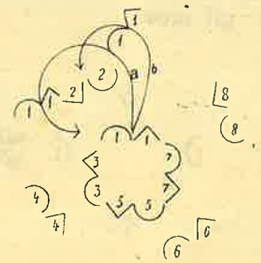

Pari 1 kulkee neljä askelta pari 2:ta vastaan, pyörähtää sitten yhtä monella askeleella yhden kierroksen vastapäivään (pysyttämällä tanssiotteen) (1—4). kulkee senjälkeen neljä askelta taaksepäin ja pyörähtää ympäri myötäpäivään (1—4). Ympäripyörähdyksissä poika kääntyy ympäri paikoillaan, jotavastoin tyttö tulee tekemään suuremman kierroksen.

Senjälkeen kulkien oikealle sivu, kiertää pari 1 kahdeksalla askeleella pari 2:n *a* nuolen osoittamaan suuntaan peräytyen taaksepäin omalle paikalleen (5—8). Samalla aikaa menee pari 2 kaksi askelta eteenpäin.

Vielä kerran lähtee pari 1 kiertämään pari 2:ta, mutta nyt ei pari 1 peräydy paikalleen, vaan pysähtyy pari 2:n paikalle kts. *b* nuolta (5—8). Pari 2 tanssii nyt pari 3:a vastaan niinkuin yllä on kerrottu.

Jos löytyy monta osanottajaa, niin voi useampi pari olla tanssimassa yht'aikaa, vaan ei samalla puolella piiriä.

Tanssi saatu Kerimäeltä Jeremias Kerolta, joka sen oppi noin 1885.

Paret 1 går fyra steg mot paret 2, svänger sedan med lika många steg ett hvarf rundt motsols (med bibehållande af dansfattningen) (1—4), går därefter fyra steg baklänges och svänger om medsols (1—4). Vid omsvängningarna vrider sig gossen rundt på egen plats, hvaremot flickan kommer att utföra en större krets.

Därefter går paret 1 med åtta steg till höger förbi och omkring paret 2 i *a* pilens riktning samt baklänges till egen plats (5—8). Samtidigt går paret 2 två steg framåt.

Ännu engång går paret 1 rundt paret 2, men ej till sin plats, utan stannar på paret 2:s plats, se pilen *b* (5—8). Paret 2 dansar nu mot paret 3 på ofvan beskrifvet sätt.

Äro deltagarena talrika, kunna flere par dansa samtidigt, men ej på samma sida af ringen.

Dansen upptecknad i Kerimäki efter Jeremias Kero, som lärde sig den omkring år 1885.

Hailia.

(Strömmingen).

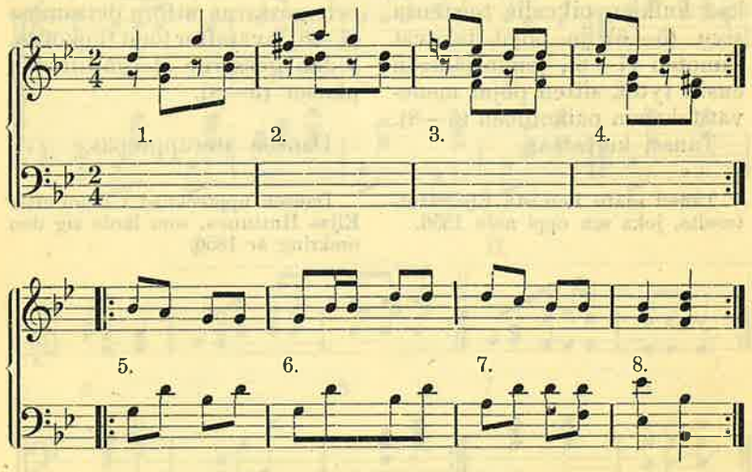

Hailii, hailii, silakoita, sieniä, :‖:
Sillinpäitä, pappilan häitä,
rokka paloi pohjaan. :‖:

Osanottajia: neljä joka kuviossa.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Osanottajat seisovat neliössä, pojat vastakkain ja tytöt samoten, niinkuin kuv. osoittaa

Deltagare: fyra i hvarje figur.

Anmärkning: I denna dans förekomma gångsteg.

Uppställning: Deltagarena stå i fyrkant, gossarne mot hvarandra och flickorna likaså, såsom fig. utvisar.

Kuv.
Fig. 2) 1)

Osanottajat muodostavat piirin, joka kulkee käsikkäin kahdeksan askelta myötä- (1—4), ja kahdeksan vastapäivään (1—4); senjälkeen vaihtavat tytöt paikkaa kulkien oikealle toistensa sivu (5—6) ja pojat tekevät samoten (7—8), jonka jälkeen ensin tytöt, sitten pojat menevät takaisin paikoilleen (5—8).

Tanssi kerrataan.

Tanssi saatu Lemistä Eljas Huttuselta, joka sen oppi noin 1856.

Deltagarena ringdansa hand i hand åtta steg medsols (1—4), och åtta motsols (1—4); därefter byta flickorna plats till höger förbi hvarandra (5—6) och gossarne utföra detsamma (7—8), hvarefter först flickorna, sedan gossarne återgå till sina platser (5—8).

Dansen återupprepas.

Dansen uppteckna d i Lemi efter Eljas Huttunen, som lärde sig den omkring år 1856.

Kopukkaa.

(Stampandet).

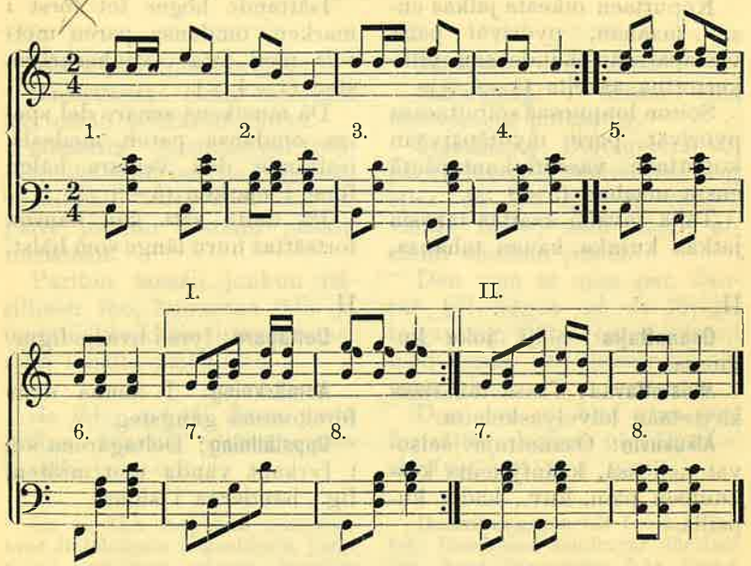

Takko Matti frallalaa
väärä takki frallalaa :||:
kyll' hän osaa frallalaa
suutaan hakkaa frallalaa. :||:

I.

Osanottajia: tasainen luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään seuraavanlaisia askeleita: toisen, esim. o. jalan kantapää poljetaan maahan etuviistoon, senjälkeen noustaan saman jalan varpaille, vasen jalka lyödään hyppäyksellä oikeata jalkaa vastaan niin, että tämä heilahtaa eteenpäin; sitten poljetaan taas oikea kantapää maahan j. n. e.

Alkukuvio: Seistään parittain vastakkain tavallisesti piirissä,

I.

Deltagare: jämnt antal.

Anmärkning: I denna dans användas följande steg: den ena fotens häl, t. ex. den högra isättes i marken framutåt, därefter höjer man sig på samma fots tå, den venstra fotens häl slår med ett hopp emot den högra foten, så att denna svänges framåt och isättes sedan åter med hälen i marken o. s. v.

Uppställning: Deltagarena stå parvis emot hvarandra van-

pojat ulkomaisina. Parit pitävät kiinni toistensa olkavarsista.

Koputtaen oikeata jalkaa ensin maahan, pyörivät parit vastapäivään kahdeksan ylläkerrottua askelta (1—4 :‖:).

Soiton loppuosaa soitettaessa pyörivät parit myötäpäivään koputtaen vasenta kantapäätä ensin maahan (5—8 :‖:).

Tällä tavalla saattaa tanssia jatkaa kuinka kauan tahansa.

II.

Osanottajia: neljä joka kuviossa.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävelyaskeleita.

Alkukuvio: Osanottajat seisovat neliössä, kääntyneinä keskuuteen päin, kuv., kädet kupeilla.

ligen i ring, gossarne ytterst. Paren fatta tag i hvarandras öfverarmar.

Isättande höger fot först i marken, omdansa paren motsols med åtta ofvanbeskrifna steg (1—4 :‖:).

Då musikens senare del spelas omdansa paren medsols, isättande den venstra hälen först i marken (5—8 :‖:).

På detta sätt kan dansen fortsättas hurn länge som hälst.

II.

Deltagare: fyra i hvarje figur.

Anmärkning: I denna dans förekomma gångsteg.

Uppställning: Deltagarena stå i fyrkant vända mot midten, fig., händerna i sidan.

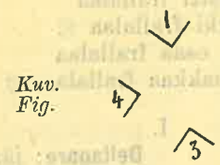

Kuv.
Fig.

a) Tanssijat, seisten paikoillaan koputtavat oikeata kantapäätään maahan kahdeksan kertaa (1—4), sitten vasenta kantapäätään samoten (1—4).

b) Vastakkain seisovat osanottajat 1 ja 3 vaihtavat paikkaa neljällä askeleella (5—6), senjälkeen tekevät 2 ja 4 samoten (7—8), sitten 1 ja 3 sekä

a) De dansande stå på egen plats och stampa på stället åtta gånger med höger (1—4), och åtta med venster häl (1—4).

b) De midt emot hvarandra stående deltagarena 1 och 3 byta plats med fyra steg (5—6), därefter utföra 2 och 4 detsamma (7—8), sedan återgå 1 och

2 ja 4 menevät samalla tavalla paikoilleen (5—8).

Tanssi kerrataan.

III.

Osanottajia: pariton luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään polkka-askeleita.

Alkukuvio: Seistään parittain vierekkäin piirissä tai kahdessa vastakkain seisovassa rivissä, parit jonkun matkan päässä toisistaan.

Pariton tanssii jonkun parillisen luo, kumartaa tälle ja tanssii käsikkäin hänen kanssaan omalle paikalleen.

Se joka nyt jäi ilman paria jatkaa tanssia ylläkerrotulla tavalla j. n. e.

I:n ja II:n Kopukan selitykset ovat Reinholmin kokoelmista, jossa tanssi sanotaan olevan kotoisin Länsi Suomesta. III:s Kopukka ja nuotti saatu Eljas Mäntykiveltä, joka ne oppi noin 1876 Savitaipaleella.

Tätä viimeistä Kopukkaa tanssitaan Puumalassa seuraavan nuotin mukaan, ja kutsutaan sitä siellä „Perunavarsiksi“.

3 samt 2 och 4 på samma sätt till sina platser (5—8).

Dansen återupprepas.

III.

Deltagare: udda antal.

Anmärkning: I denna dans förekomma polkasteg.

Uppställning: Deltagarena stå parvis bredvid hvarandra i ring eller på två mot hvarandra vända linier, med något afstånd emellan paren.

Den som är utan par, dansar till någon af de öfriga, bugar sig, fattar hand i hand med denna och dansar till sin egen plats.

Den som nu blef utan par, fortsätter dansen på ofvanbeskrifvet sätt o. s. v.

Beskrifningarna till I och II äro från Reinholms samlingar, där dansen säges härstamma från Vestra Finland. Beskrifningen till III och melodin äro upptecknade efter Eljas Mäntykivi, som lärde sig den i Savitaipale omkring år 1876.

Den sistnämnda dansas i Puumala efter följande melodi, och kallas den därstädes „Potatisskaft.“

Perunavarsia.
(Potatisskaft).

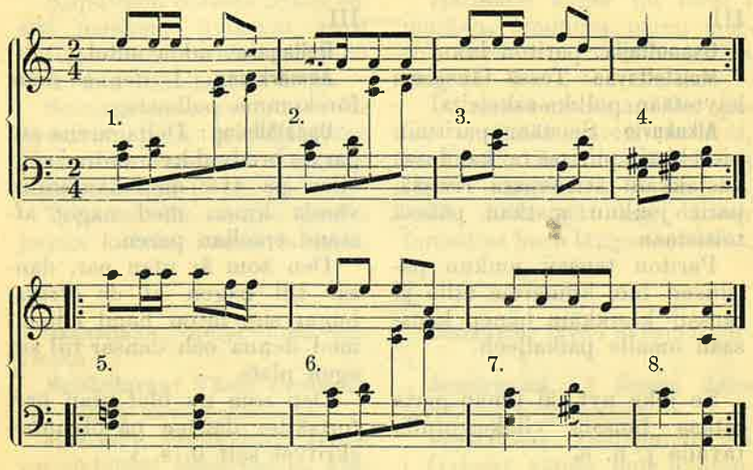

Mennäkin yönä ol' pakkanen
pan' perunavarret halla, :‖:
panhan sen punasen ruusunkin kukan
mäen kukkulalla. :‖:

Meidän lammin rannalla sataa
valkeata lunta. :‖:
Sievä, sorja, solakanlainen
on tuo oma kulta. :‖:

Kultani kamarin katon laitan
pienistä pärehistä, :‖:
lattialle maton laitan
satamarkkaisista. :‖:

Kyntömiehen valssi.
(Plöjarens vals).

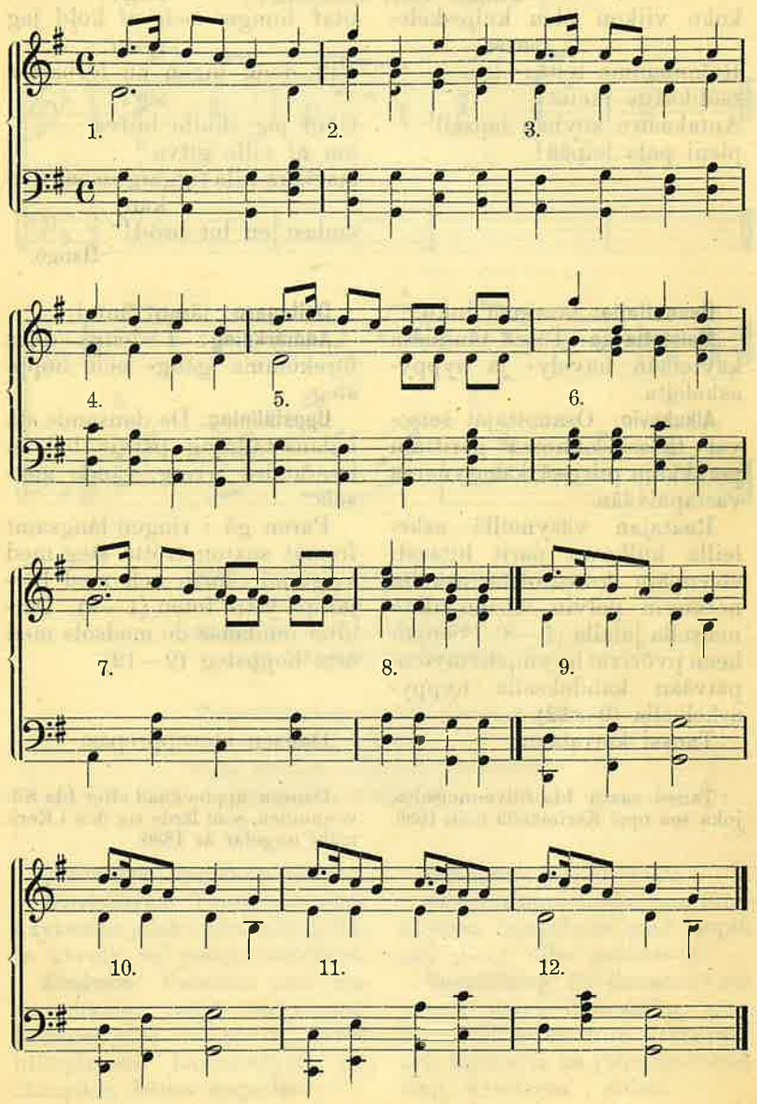

Äiti ompi sairas vuoteellansa,
pikku veikko itkee vierellänsä,
senpätähden lapsi raukka pakkasessa
koko viikon olen kuljeskelemassa.
Rukoilemme teitä:
säälikäätte meitä!
Antakaatte köyhän lapsell'
pieni pala leipää!

O det är så kallt, så kallt, jag fryser,
knappast mina kläder skyla mig;
utaf hunger och af köld jag ryser.
Vill dock ingen nu förbarma sig?
Glad jag skulle blifva
om ni ville gifva
stackars lilla tiggargossen (flickan)
endast en bit bröd!

Hangö.

Osanottajia: tasainen luku.
Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävely- ja hyppyaskeleita.
Alkukuvio: Osanottajat seisovat tanssiasennossa parittain peräkkäin piirissä, kääntyneinä vastapäivään.

Raatajan väsyneillä askeleilla kulkevat parit hitaasti eteenpäin kuusitoista askelta notkuvin polvin alkaen ulkomaisella jalalla (1—8). Senjälkeen pyörivät he ympäri myötäpäivään kahdeksalla hyppyaskeleella (9—12).

Tanssi kerrataan.

Tanssi saatu Ida Silvennoiselta, joka sen oppi Kerimäellä noin 1886.

Deltagare: jämnt antal.
Anmärkning: I denna dans förekomma gång- och hoppsteg.
Uppställning: De dansande stå i dansställning parvis bakom hvarandra i ring, vända motsols.

Paren gå i ringen långsamt framåt sexton trötta steg med svigtande knän och med början på yttre foten (1—8). Därefter omdansa de medsols med åtta hoppsteg (9—12).

Dansen återupprepas.

Dansen uppteckna d efter Ida Silvennoinen, som lärde sig den i Kerimäki ungefär år 1886.

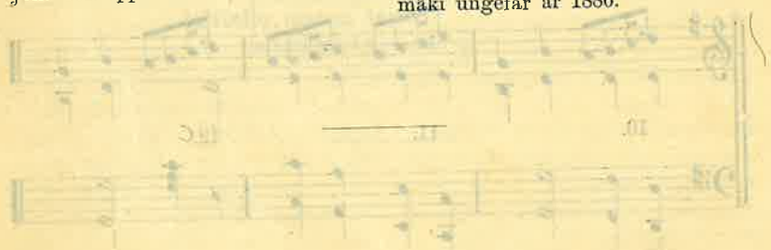

Valkealan hienoo.

(Valkeala fina dans).

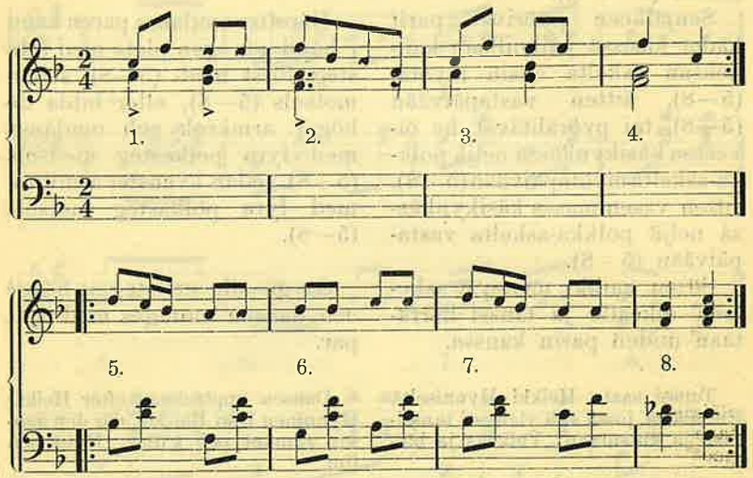

Minä tanssin kultani kanssa
Valkealan hienoo, :‖:
muut ne tytöt suuttuvat
ja katselevat kieroon. :‖:

Tanssikaamme tyttö (poika) parat
valkeaa ja hienoo, :‖:
että saatais sulhasia (neitosia)
joka ilta uusii. :‖:

Osanottajia: tasainen luku.
Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään jalan vaihtoa hypyllä, ja kävely- tai polkka-askeleita.
Alkukuvio: Seistään parittain vastakkain, pojat sisäpiirissä käännettyinä ulospäin, tytöt ulkopiirissä käännettyinä sisäänpäin, kädet kupeilla.

Deltagare: jämnt antal.
Anmärkning: I denna dans förekomma fotombyte med hopp, och gång- eller polkasteg.
Uppställning: De dansande stå parvis emot hvarandra, gossarne bilda en inre utåtvänd, och flickorna en yttre inåtvänd ring, händerna i sidan.

Tanssijat panevat hypyllä oikean jalan maahan eteenpäin ja vaihtavat sitten vuorotellen v:a ja o:a jalkaa kuusitoista kertaa (1—4 :‖:).

Senjälkeen pyörivät parit kädet käsissä paikoillaan kahdeksan askelta ensin myötä- (5—8), sitten vastapäivään (5—8), tai pyörähtävät he oikeassa käsikynkässä neljä polkka-askelta myötäpäivään (5—8), sitten vasemmassa käsikynkässä neljä polkka-askelta vastapäivään (5 - 8).

Sitten kaikki menevät askeleen oikealle ja tanssi kerrataan uuden parin kanssa.

Tanssi saatu Heikki Hynniseltä Räisälästä, jossa sitä yleisesti tanssitaan ja kutsutaan „Valkeaa ja hienoo“.

De dansande isätta med ett hopp höger fot i marken och byta sedan omvexlande v. och h. fot sexton gånger (1—4 :‖:).

Därefter omdansa paren hand i hand på egen plats med åtta steg först med- (5—8), sedan motsols (5—8), eller bilda de höger armkrok och omdansa med fyra polkasteg medsols (5 - 8), sedan i venster armkrok med fyra polkasteg motsols (5—8).

Så gå alla ett steg åt höger och dansen omtages med nytt par.

Dansen upptecknad efter Heikki Hynninen från Räisälä, där den dansas allmänt och kallas „Hvitt och fint.“

Hienohelmaa.

(Fina fållen).

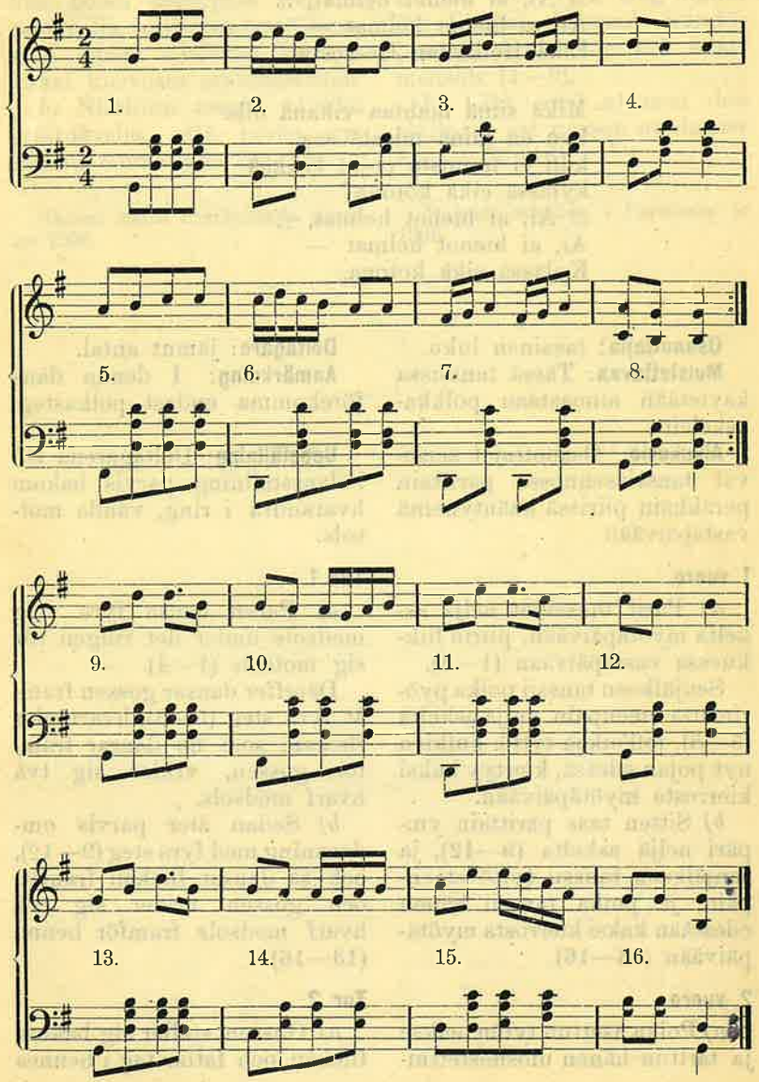

Mikä sillä meidän likalla lie kun
ei hän noista pojista pie:
ei tuosta Junnolan Jussista
eikä myöskään Heikkilän Hessosta?
:|: Ai, ai hienot helmat, :|:
Ai, ai hienot helmat —
Eikä Heikkilän Hessosta.

Mikä siinä mahtaa vikana olla
kun en minä miestä saa,
kun ei minusta pojat tykkää
kylässä eikä kotona?
:|: Ai, ai hienot helmat, :|:
Ai, ai hienot helmat —
Kylässä eikä kotona.

Osanottajia: tasainen luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään ainoastaan polkka-askeleita.

Alkukuvio: Osanottajat seisovat tanssiasennossa parittain peräkkäin piirissä kääntyneinä vastapäivään.

1 vuoro.

a) Parit tanssivat neljä askelta myötäpäivään, piirin liikkuessa vastapäivään (1—4).

Senjälkeen tanssii poika pyörimättä eteenpäin neljä askelta (5—8), joll'aikaa tyttö, kulkien nyt pojan edessä, kiertyy kaksi kierrosta myötäpäivään.

b) Sitten taas parittain ympäri neljä askelta (9—12), ja senjälkeen tanssii tyttö eteenpäin, ja poika tanssii hänen edessään kaksi kierrosta myötäpäivään (13—16).

2 vuoro.

a) Poika asettuu tytön taakse ja tarttuu hänen ulosnostettuihin käsiin; molemmat, alkaen vasemmalla jalalla, tanssivat eteenpäin neljä askelta vastapäivään piiriä; senjälkeen jatkaa poika eteenpäin neljällä askeleella, joll'aikaa tyttö, tanssien hänen edessään, kiertyy kaksi kierrosta myötäpäivään.

b) Niinkuin osasto *a)* sillä eroituksella, että poika nyt tanssii etumaisena (9—16).

Tanssi saatu Parikkalasta vuonna 1906.

Deltagare: jämnt antal.

Anmärkning: I denna dans förekomma endast polkasteg.

Uppställning: Deltagarena stå i dansställning parvis bakom hvarandra i ring, vända motsols.

Tur 1.

a) Paren dansa fyra steg medsols under det ringen rör sig motsols (1—4).

Därefter dansar gossen framåt fyra steg (5—8), hvarunder flickan, som nu dansar framför gossen, vrider sig två hvarf medsols.

b) Sedan åter parvis omdansning med fyra steg (9—12), och så dansar flickan framåt, och gossen vrider sig två hvarf medsols framför henne (13—16).

Tur 2.

a) Gossen ställer sig bakom flickan och fattar tag i hennes utåtlyftade armar; båda dansa, börjande med venster fot fyra steg framåt motsols i ringen; därefter fortsätter gossen framåt med fyra steg under det flickan, dansande framför honom, vrider sig två hvarf medsols (1—8).

b) Lika med *a)* med den skillnad, att gossen nu dansar främst (9—16).

Dansen erhållen i Parikkala år 1906.

Joka pojan polkka.
(Hvarje gosses polka).

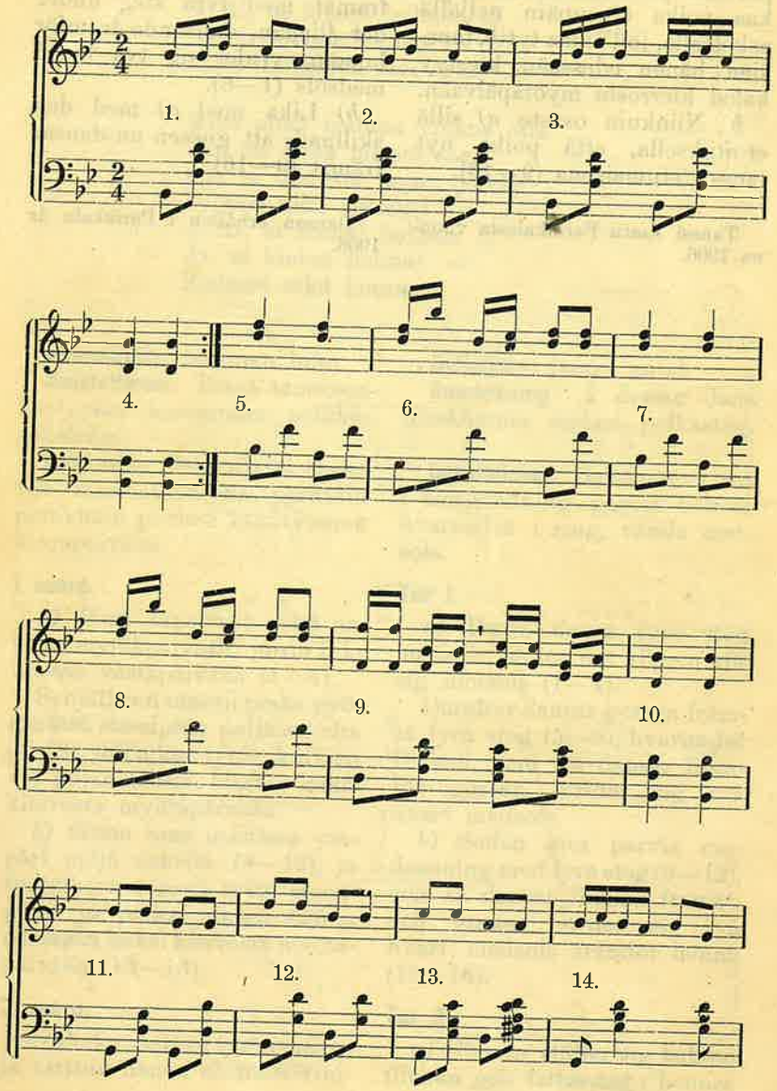

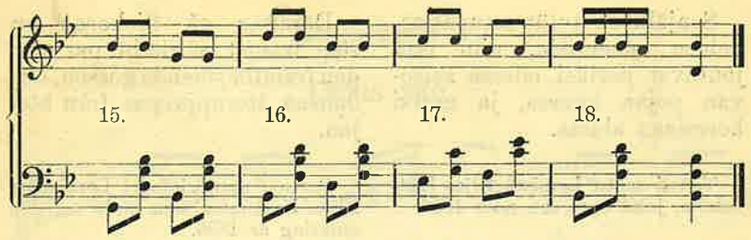

Osanottajia: tasainen luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään kävely- ja polkka-askeleita.

Alkukuvio: Seistään parittain vastakkain, pojat sisäpiirissä kääntyneinä ulospäin, tytöt ulkopiirissä kääntyneinä sisäänpäin, kädet kupeilla, kuv. 1.

Deltagare: jämnt antal.

Anmärkning: I denna dans förekomma gång- och polkasteg.

Uppställning: De dansande stå parvis emot hvarandra, gossarne bilda en inre utåtvänd, flickorna en yttre inåtvänd ring, händerna i sidan, fig. 1.

Kuv. 1.
Fig. 1.

Kuv. 2.
Fig. 2.

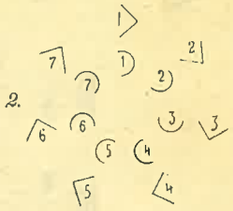

Osanottajat tanssivat paikoillaan kahdeksan polkka-askelta alkaen vasemmalla jalalla (1—4 :‖:).

Sitten tyttö kääntyy vasemmalle ja poika oikealle, kuv. 2, tyttö vie oikean kätensä takaapäin pojan oikealle olalle ja poika vasemman kätensä tytön vasemmalle olalle ja parit kulkevat myötäpäivään piirissä kaksikymmentäneljä kävelyaskelta (5—18).

Deltagarena dansa på stället åtta polkasteg börjande med venster fot (1—4 :‖:).

Sedan vänder sig flickan åt venster och gossen åt höger, fig. 2, flickan för bakifrån sin högra hand på gossens högra axel, och gossen sin venstra hand på flickans venstra axel och paren gå medsols i ringen tjugofyra gångsteg (5—18).

Senjälkeen tytöt astuvat askeleen eteenpäin, niin että joutuvat pariksi edessä seisovan pojan kanssa, ja tanssi kerrataan alusta.

Tanssi saatu Lemistä Eljas Huttuselta, joka oppi sen noin 1856.

Därefter gå flickorna ett steg framåt, så de bli par med den framför stående gossen, och dansen återupprepas från början.

Dansen uppteckad i Lemi efter Eljas Huttunen, som lärde sig den omkring år 1856.

Raatikkoon *).

Lattis sko.

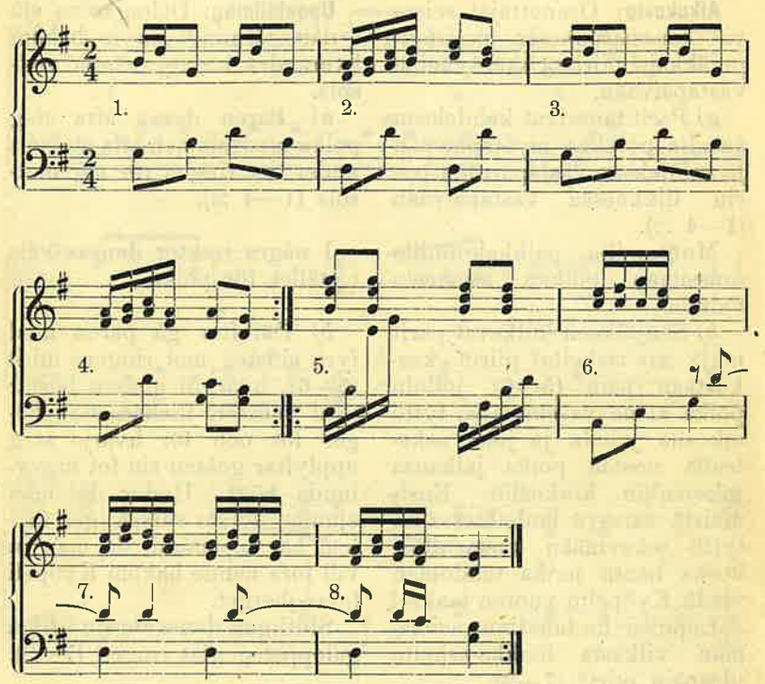

Raatikkoon, raatikkoon
vanhat piiat pannaan, :‖:
tuonne, tuonne Kyöpelin vuoren taa
ettei heitä, ettei heitä nuoret pojat saa. :‖:

Kullan sain, kullan sain
siit' on hyvä mieli, :‖:
Käy, käy, kanssani tanssimaan,
ei nyt kestä, ei nyt kestä jalat paikallaan. :‖:

Kuopio.

*) Tätä tanssia kutsuttiin ennen Halikossa Platuksi.

*) Dansen kallades förut i Halikko till Plattu.

Kikkuri, kakkuri, kirjava lintu,
aitassa tuopissa viimeinen sintu, :||:
ensin oli kakkuri ja sitten oli se,
ja sitäpä se tämä tyttö laulelee. :||:

Kaakuri, kaakuri, meripohja lintu,
aitassa tuopiss' on viimeinen sintu. :||:
Älä ole impeni ylpeä,
nuoruuden aika on lempeä. :||:

Kiikuri, kaakuri, kirjava lintu,
kuka siellä nurkassa itkee ja vinkuu? :||:
Ole sinä kultani iloinen,
älä sinä eron tähden kiroile. :||:

Osanottajia: tasainen luku.

Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään hyppy- ja sivuaskeleita sekä jenkan-askeleita, joita tehdään siten, että vasen (oikea) jalka muutetaan eteenpäin, oikea (vasen) varvas asetetaan vasemman (oikean) kantapään taakse, sitten vasen (oikea) jalka taas eteenpäin, jonka jälkeen hypätään vasemmalla (oikealla) jalalla.

Alkukuvio: Osanottajat seisovat tanssiasennossa parittain peräkkäin piirissä käännettyinä vastapäivään.

1 vuoro.

a) Parit tanssivat kaksi hyppyaskelta eteenpäin alkaen ulkomaisella jalalla (1—2), jonka jälkeen he pyörähtävät kahdella hyppyaskeleella yhden kierroksen myötäpäivään (3—4). Tämä toistetaan neljä kertaa (5—8 ja 1—8).

b) Senjälkeen yksi jenkan-askel eteenpäin alkaen ulkomaisella jalalla (9—10), sama taaksepäin alkaen sisimäisellä jalalla (11—12), ja sitten pyörähdetään ympäri neljällä hyppyaskeleella (13—16). Tämä toistetaan (9—16).

Deltagare: jämnt antal.

Anmärkning: I denna dans förekomma hopp- och sidsteg samt jänkasteg, hvilka dansas sålunda: venster (höger) fot flyttas framåt, högra (venstra) fotens tå flyttas bakom den venstra (högra) hälen, sedan venster (höger) fot åter framåt, hvarefter man gör ett hopp på venster (höger) fot.

Uppställning: Deltagarena i dansställning stå parvis bakom hvarandra i ring vända motsols.

Tur 1.

a) Paren dansa två hoppsteg framåt med början på yttre foten (1—2), hvarefter de omdansa ett hvarf medsols med två hoppsteg (3—4). Detta upprepas fyra gånger (5—8 och 1—8).

b) Därefter ett jänkasteg framåt med början på yttre foten (9—10), detsamma bakåt med början på inre foten (11—12) och sedan omdansning med fyra hoppsteg (13—16). Detta upprepas (9—16).

2 vuoro.

a) Osanottajat kulkevat neljä sivuaskelta vastapäivään alkaen poika vasemmalla ja tyttö oikealla jalalla (1—4); sama päinvastaiseen suuntaan (5—8).

Tämä toistetaan (1—8).

b) Niinkuin ensimäisen vuoron osasto *b)* (9—16 :||:).

Tanssin ensimäinen vuoro saatu Maria Kuitulta, joka sen oppi Koivistolla noin 1886. — Toinen vuoro saatu Parikkalasta.

Kerimäellä tanssitaan ainoastaan toinen vuoro seuraavan nuotin mukaan, ja kutsutaan sitä siellä „Kurkijokelaiseksi.“

Tur 2.

a) De dansande gå fyra sidsteg motsols med början på gossens venstra och flickans högra fot (1—4); detsamma åt motsatt håll (5—8).

Detta upprepas (1—8).

b) Lika med första turen, afdelningen *b)* (9—16 :||:).

Dansens första tur uppteckna efter Maria Kuittu, som lärde sig den på Björkö omkring år 1886. — Andra turen uppteckna i Parikkala.

I Kerimäki dansas endast andra turen efter följande melodi och kallas den där „Kronoborgsbon.“

Kurkijokelainen.

(Kronoborgsbon).

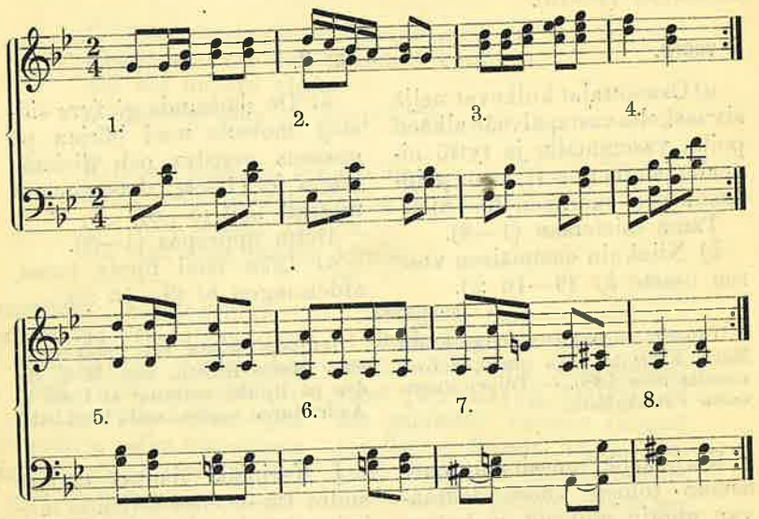

Niin on tyttö kuin meren ruoho
tuulelta häilytetty, :‖:
kamarissa on kasvatettu
ja pojilta säilytetty. :‖:

Kullanvaihto.

(Älsklingsbytet).

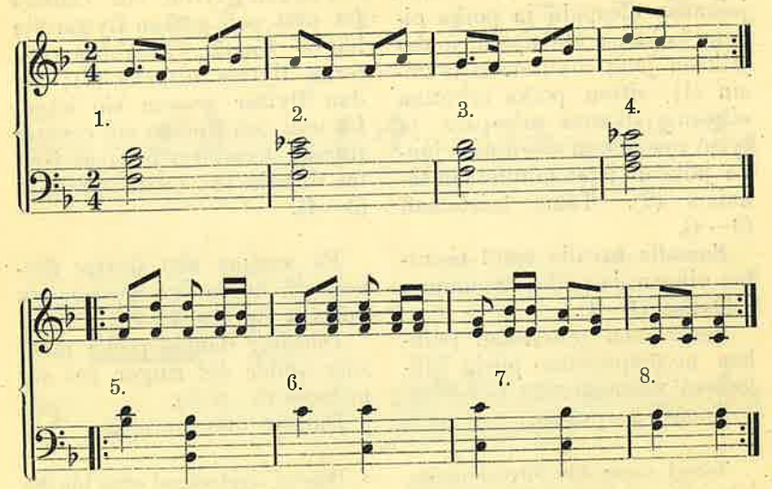

Vaiha, vaiha vanha heila,
mistä minä sen uuden saan? :‖:
Ai, ai, ai, ja voi, voi, voi ja
en sitä uutta huolikaan. :‖:

Vaihan, vaihan vanhan kullan
se on minusta lystiä, :‖:
onko sinusta niinkuin on minusta
kullan vaihto lystiä? :‖:

Vaihoin, vaihoin vanhan kullan,
siinä minä ihan oikein tein. :‖:
Onko sinusta niinkuin on minusta
kullan vaihto lystiä. :‖:

Osanottajia: tasainen luku.
Muistettavaa: Tässä tanssissa käytetään polkka-askeleita ja jalan muuttoa.

Deltagare: jämnt antal.
Anmärkning: I denna dans förekomma polkasteg och fotflyttning.

Alkukuvio: Osanottajat seisovat parittain vastakkain piirissä, pitäen toisiaan kiinni olkapäistä.

Tyttö muuttaa vasemman jalkansa ulospäin ja poika oikean jalkansa eteenpäin, jonka jälkeen jalat muutetaan takaisin (1); sitten poika muuttaa oikean jalkansa ulospäin ja tyttö vasemman eteenpäin, jonka jälkeen jalat muutetaan takaisin (2). Tämä toistetaan (3—4).

Samalla tavalla tyttö muuttaa oikean, ja poika vasemman jalkansa (1—4).

Senjälkeen tanssitaan polkkaa myötäpäivään piirin liikkuessa vastapäivään (5—8 :||:).

Tanssi kerrataan.

Tanssi saatu Ida Silvennoiselta, joka sen oppi Kerimäellä noin 1880.

Uppställning: De dansande stå parvis emot hvarandra i ring och fatta tag i hvarandras axlar.

Flickan flyttar sin venstra fot utåt och gossen flyttar sin högra framåt, hvarefter fötterna flyttas tillbaka (1); sedan flyttar gossen sin högra fot utåt och flickan sin venstra framåt, hvarefter fötterna flyttas tillbaka (2). Detta upprepas (3—4).

På samma sätt flyttar flickan sin högra och gossen sin venstra fot (1—4).

Därefter dansas polka medsols under det ringen rör sig motsols (5—8 :||:).

Dansen återupprepas.

Dansen upptecknad efter Ida Silvennoinen, som lärde sig den i Kerimäki omkring år 1886.

Skinkompasse.

Tikkuristiä.

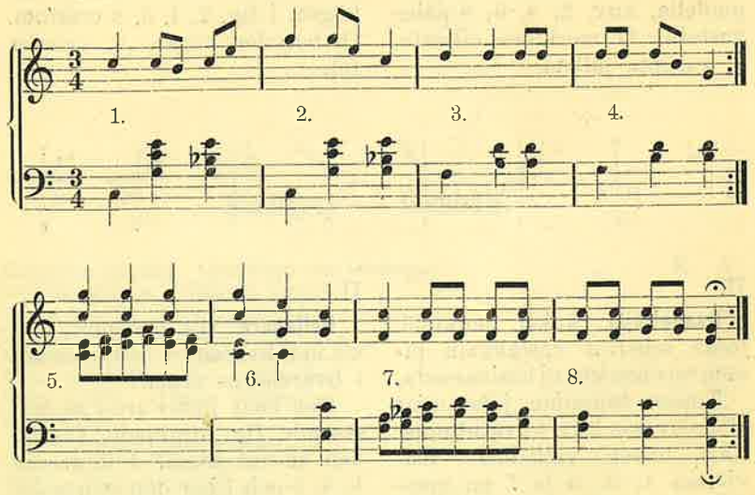

Den som kan dansa skinkompass,
den kan dansa temmeligen fast:
en, två, tre, fyra, fem,
så dansar skinkompassen om igen.

I.

Osanottajia: yksi henkilö.

Maahan piirretään risti, tai pannaan kaksi tikkua ristiin. Tanssijan koko ajan pyöriessä vastapäivään, tanssii hän tavalla, joka selvinnee kuvioista 1—8. Kasvot ovat aina nuolen osoittamaan suuntaan, ja kädet ovat joko kupeilla tai auttavat ne ruumista pysymään tasapainossa.

Tanssiessa täytyy nuotin kolmannella tahtiosalla astua takimaisella jalalla paikallaan

I.

Deltagare: en person.

På marken ritas ett kors, eller lägger man i kors två stickor. Under det den dansande hela tiden vänder sig motsols, dansar han på sätt, som figurerna 1—8 utvisa. Ansigtet är alltid i den riktning pilen utvisar, och händerna äro antingen i sidan eller hjälpa de kroppen att hålla balansen.

Under dansen måste man på musikens tredje taktdel isätta den bakre foten ett steg

yksi ristiin kuulumaton askel, joka ei näy kuvioissa. Kuvioissa 1, 3, 5 ja 7 on vasen sääri ristissä oikean säären etupuolella, kuv. 2, 4, 6, 8 päinvastoin. O. merkitsee oikeata, v. vasenta jalkaa.

på stället, hvilket steg icke utritats i figurerna. I figurerna 1, 3, 5 och 7 är det ventra benet i kors framför det högra, i fig. 2, 4, 6, 8 tvärtom. O. betyder höger, v. venster fot.

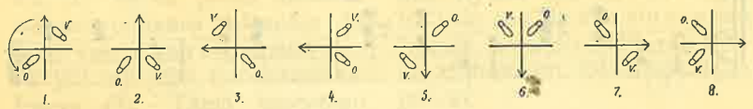

II.

Osanottajia: kaksi henkilöä, jotka seisovat vastakkain pitäen toisiaan kiinni käsivarsista.

Toisen tanssijan jalat ovat alla olevassa kuv. kuvatut mustiksi, toisen valkeiksi. Kuvioissa 1, 3, 5 ja 7 on mustalla vasen sääri ristissä oikean etupuolella, valkoisella päinvastoin, kuvioissa 2, 4, 6 ja 8 on mustalla oikea sääri vasemman etupuolella, valkoisella päinvastoin.

Tanssi saatu rouva H. Andersiniltä, joka sen oppi Kirkkonummella noin 1845.

II.

Deltagare: två personer, som stå mot hvarandra och fatta tag i hvarandras armar.

Den enas fötter äro i nedanstående fig. afbildade svarta, den andras hvita. I figurerna 1, 3, 5 och 7 har den svarta det venstra benet i kors framför det högra, den hvita tvärtom; i figurerna 2, 4, 6 och 8 har den svarta det högra benet framför det venstra, den hvita tvärtom.

Dansen uppteckna d efter fru H. Andersin, som lärde sig den i Kyrkslätt omkring år 1845.

Sisällys: — Innehåll:

Kisapirtin pyyntö. (Anhållan om lekstuga) . . . . . S. 5.
Räisälän Sappu. (Räisälä Sappo) . . . . . „ 7.
Sahan katrilli. (Såg kadriljen) . . . . . „ 13.
Tolppatanssi. (Stolpdansen) . . . . . „ 17.
Kynkkäliepakko. (Armkroken) . . . . . „ 20.
Kujanen eli Herraska. (Gränden) . . . . . „ 23.
Pitkä polska. (Långa polskan) . . . . . „ 26.
Kakkunassi. . . . . „ 28.
Mikon päivä. (Mikaelsdagen) . . . . . „ 31.
Hempua. (Älsklingen) . . . . . „ 33.
Hailia. (Strömmingen) . . . . . „ 35.
Kopukkaa. (Stampandet) . . . . . „ 37.
Perunavarsia. (Potatisskaft) . . . . . „ 40.
Kyntömiehen valssi. (Plöjarens vals) . . . . . „ 41.
Valkealan hienoo. (Valkeala fina dans) . . . . . „ 43.
Hienohelmaa. (Fina fällen) . . . . . „ 45.
Joka pojan polkka. (Hvarje gosses polka) . . . . . „ 48.
Raatikkoon. Lattis sko. . . . . „ 51.
Kaakkuri. Tantoli. . . . . „ 53.
Kurkijokelainen. (Kronoborgsbon) . . . . . „ 56.
Kullanvaihto. (Älsklingsbytet) . . . . . „ 57.
Skinkompasse. Tikkuristiä. . . . . „ 59.

HINTA 1: 75.